

**Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет
Національний університет ім. В. О. Сухомлинського
Чорноморський національний університет ім. Петра Могили
Асоціація викладачів англійської мови ТІСОЛ-Україна
(TESOL-Ukraine)**

**Матеріали Міжнародної науково-практичної
конференції «ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В КОНТЕКСТІ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ.
GENERAL ASPECTS OF INNOVATION DEVELOPMENT OF
EDUCATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL
COOPERATION OF UKRAINE»**

19 – 20 квітня 2018 р.

Миколаїв
2018

УДК 811
ББК 81.2
М-34

Редакційна колегія:

В.С. Шebанін – д-р. тех. наук, професор;
О. В. Артюхова – канд. пед. наук, доцент;
К. В. Тішечкіна – канд. філол. наук, доцент.

Матеріали Міжнародної науково-практичної М-34 конференції «Загальні аспекти інноваційного розвитку освітньої галузі в контексті міжнародного співробітництва України. General Aspects of Innovation Development of Education in the Context of International Cooperation of Ukraine», 19 – 20 квітня 2018 р., м. Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2018. – с. 69

У матеріалах Міжнародної науково-практичної конференції «Загальні аспекти інноваційного розвитку освітньої галузі в контексті міжнародного співробітництва України», розглянуто різноманітні актуальні питання, пов'язані з професійною діяльністю майбутніх фахівців, проаналізовано досвід інших країн.

УДК 811
ББК 81.2

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2018

Зміст

<i>Andruszkiewicz F.</i> Nauczyciel w wielokulturowym środowisku.....	5
<i>Ness A.J.</i> Why won't they understand me? A guide to improving English speaking skills.....	8
<i>Spachno G.</i> Responsibility management, management and politics in school. What nobody is telling you about Finnish schools. From a Norwegian perspective.....	11
<i>Strait D.</i> Teaching cultural diversity in the classroom.....	15
<i>Айзікова Л.В.</i> Theoretical grounding for formation of students' communicative mobility in crosscultural interaction by means of literature circles method.....	18
<i>Артюхова О.В., Ігнатенко Ж.В.</i> Basic psychological aspects of developing the worldview of students in foreign language classes...	20
<i>Ганніченко Т.А., Тишечкіна К.В.</i> Особливості англійського перекладу наукових звань, ступенів та посад.....	24
<i>Демиденко А.І.</i> Специфіка формування компетенції в говорінні майбутніх юристів.....	27
<i>Діордієва А.В.</i> Особливості адаптації іноземних студентів до навчання в умовах українського університету.....	29
<i>Жабко О.О., Ганніченко Т.А.</i> Project planning.....	31
<i>Колотій Н.В.</i> Формування мотивації та професійної спрямованості студентів у процесі вивчення іноземних мов.....	34
<i>Марковська А.В.</i> Розвиток пізнавальної активності здобувачів вищої освіти при читанні німецькомовної преси.....	36
<i>Остафійчук О.Д.</i> Future leaders in innovative educational environment.....	40
<i>Пономаренко Н.Г.</i> Експертиза в освіті Люксембургу.....	42
<i>Пустовойченко Д.В.</i> Інновації в методиці викладання іноземних мов за професійним спрямуванням.....	46
<i>Раковська М.А.</i> Формування позитивної мотивації у студентів до вивчення іноземної мови.....	49
<i>Рябова Ю.М.</i> Використання інтернет ресурсів у вивченні іноземної мови.....	52
<i>Саламатіна О.О.</i> Діалектична єдність стандарту та експресії в публіцистичному тексті як засобі підвищення комунікативної компетенції здобувачів вищої освіти.....	54

<i>Смирнова А.А.</i> History of the appearance of money.....	58
<i>Степаненко Т.І.</i> How & why we learn professional English?.....	61
<i>Шляхова Т.В.</i> How globalization affects developed countries.....	63
<i>Шмідт В.В.</i> Створення електронного посібника у професійній підготовці фахівців спеціальності «Комп'ютерна інженерія».....	66

NAUCZYCIEL W WIELOKULTUROWYM ŚRODOWISKU

Czas, w którym obecnie znajduje się światowe społeczeństwo, określany jest „czasem globalizacji” i nie jest to określona metafora, a hipotetyczna ekstrapolacja podejścia do określenia strukturalnych i funkcjonalnych charakterystyk nowoczesnego międzynarodowego systemu i kształtującego się światowego porządku, gdzie funkcjonowanie i rozwój większości społecznych zjawisk, znajdują naukową refleksję w kontekście globalizacyjnych procesów, traktowanych jak bazowe tło nowoczesnego społecznego rozwoju.

Charakterystycznym dla teraźniejszych czasów jest to, że do rozwoju polityki edukacyjnej, w celu formowania jednolitej europejskiej przestrzeni edukacyjnej, większość krajów podchodzi z zachowaniem swoich osiągnięć w tych dziedzinach. Podstawową i główną siłą napędową tego procesu jest globalizacja - nowa ogólnoswiatowa tendencja, dzięki której sposób życia, dystrybucja towarów konsumpcyjnych i idei standaryzują się na całym świecie.

Jednakże współistnienie różnych kultur, często zwaśnionych ze sobą, wytwarza wiele problemów ściśle powiązanych z integracją społeczeństwa różnych narodowości. Według koncepcji Janusza Kochanowskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce, „Skoro nie można uznać wyższości jednej kultury nad drugą trudno jest uznać wyłączną rację jednej lub drugiej strony kulturowego sporu. Zamiast rozstrzygać o wartości różnych kultur należy położyć nacisk na ich możliwe najlepsze współzycie”, można traktować jako bazowe w budowaniu społeczeństwa wielokulturowego.

W społeczeństwie wielokulturowym szczególnego znaczenia nabiera miejsce i rola jaką ma do spełnienia w nim nauczyciel, jakie powinien posiadać kwalifikacje i kompetencje, pozwalające mu na wypełnianie swoich funkcji zawodowych zapewniających tożsamość narodową swoich wychowanków, bez względu na ich przekonania, różnorodność religijną,

Czy wyznawany system wartości, z drugiej natomiast strony, powstaje konieczność budowy swojego autorytetu w taki sposób, aby zarówno nie naruszyć godności swoich uczniów, jak i nie marginalizować jednych przekonań ogólnoludzkich kosztem drugich.

Wielokulturowe środowisko oczekuje od nauczyciela wysokiego poziomu świadomości społecznej, rozumienia problemów ogólnoludzkich w aspekcie interaktywności różnych wspólnot i całych narodów. Zapobiega to najbardziej krytycznym zagrożeniom globalnym, takim jak: rozwiązywanie konfliktów przy użyciu przemocy i agresji zbrojnej, niszczenia środowiska, niekontrolowanego wzrostu populacji, rozprzestrzeniania się chorób cywilizacyjnych, bezrobocia, wykluczenia społecznego, ubóstwa.

Edukacja i potencjał intelektualny człowieka jawią się zatem, jako strategiczne źródła i są najważniejszymi priorytetami dla wszystkich krajów świata. Edukacja w tym sensie pojawia się jako czynnik sukcesu własnej tożsamości, jej aktywności, kreatywności i wolności.

W dzisiejszych czasach edukacja jest wielokulturowym wymiarem, ukierunkowanym na pełny rozwój przyszłych specjalistów. Młode pokolenia, ich wysoki potencjał możliwości, doprowadziły do konieczności kształcenia wysoko wykwalifikowanych nauczycieli, zdolnych zrozumieć własne dziedzictwo kulturowe w jego współzależności z innymi kulturami, w tym rozwoju szacunku dla różnic spowodowanych aspektami własnej kultury, religii, pochodzenia etnicznego, narodowości, statusu społecznego, umysłowych i fizycznych możliwości lub ich ograniczenia, poznania własnej kultury w szerszym kontekście globalnym, w taki sposób, aby zrozumieć i szanować innych ludzi, różniących się tymi czy innymi cechami, a także współpracować z nimi, w celu budowania lepszej, zróżnicowanej kulturowo i sprawiedliwej społeczności międzynarodowej.

Literatura:

1. Andruszkiewicz F., *Globalizacyjna koncepcja współczesnych innowacji (filozoficzno-komparatywna analiza*

modernizacyjnych procesów w edukacyjnych systemach Ukrainy i Polski). Autoryzowany przekład z języka rosyjskiego. Kijów, 2014.

2. Andruszkiewicz F., Oddziaływanie edukacyjne ważnym czynnikiem doskonalenia zawodowego nauczycieli. W: *Edukacja dla przyszłości w świetle wyzwań XXI wieku*. (red. R. Gerlach). Bydgoszcz 2017, s. 431 – 440. Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. ISBN 978-83-80-18-142-7.

3. Andruszkiewicz F., Kulik-Grzybek D.: *Edukacja ustawiczna determinantem zrównoważonego rozwoju*. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Seria „Organizacja i Zarządzanie” z. 106. ISSN 1641-3466.s. 59- 68. Gliwice 2017.

4. Appadurai A., *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization* / A. Appadurai. – Minneapolis : University of Minnesota Press, 1996.

5. Chyżna O., Andruszkiewicz F., Słabko. *Kształtowanie projektowo – technologicznej kultury w wielokulturowym środowisku*. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Seria „Organizacja i Zarządzanie”. z. 112 ISSN 1641-3466. s. 71- 74. Gliwice 2017.

6. Furmanek W., *Humanistyczna Pedagogika Pracy. Praca człowieka (z aksjologicznego punktu widzenia)*, Rzeszów 2013.

7. Iskierka S., Krzemiński J., Weźgowiec Z., *Wykorzystanie nowoczesnych technologii teleinformatycznych w procesie kształcenia ustawicznego*, [w:] *Dydaktyka Informatyki* nr 8/2013. *Informatyka wspomagająca całościowe uczenie się*, red. A. Piecuch, W. Furmanek, Rzeszów 2013.

8. Jeżowski A.. *Przyszłość europejskiej edukacji* [w]: „*Dyrektor Szkoły*” red. A. Rękawek, 6/2011

9. Wojtaszczyk K. A., Jakubowski W. red., *Europeistyka*. Podręcznik akademicki, Tom 2, Warszawa 2012.

10. Kochanowski J. (Rzecznik Praw Obywatelskich w Polsce), *Wielokulturowość a wolność*, wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich na konferencji: „The Trans – (re) – lation of Law and Laws. Mediation.

11. Kołodziejczyk W., Polak M.: *Jak będzie zmieniać się*

edukacja. Wyzwania dla polskiej szkoły i ucznia, Warszawa 2014, Instytut Obywatelski.

12. Wróblewska W., Autoedukacja studentów w uniwersytecie- ujęcie z perspektywy podmiotu, Białystok 2008.

УДК 811.111

A. J. Ness

WHY WON'T THEY UNDERSTAND ME? A GUIDE TO IMPROVING ENGLISH SPEAKING SKILLS

Do you ever find yourself lost for words when trying to speak English? It can sometimes seem like however much you study; when it comes to communicating with other English speakers, it is impossible to make a coherent sentence. A lot of teachers will blame a lack of knowledge in grammar or vocabulary, which then leads to a lack of confidence. The cure, they believe is more grammar, more word lists and more headaches. Learning grammar and vocabulary is undoubtedly important and should be the core of your study. However, in my experience, even students with a large knowledge of grammar and vocabulary can find it difficult to speak comfortably and confidently, especially with native speakers. In this article I hope to show you a couple areas where some learners find difficulties and some advice on how to improve them.

One of the underlying reasons why many students have problems learning a new language is because of *L1/L2 confusion*, which means that your native language confuses you when you try to learn a second. Although this has an impact on grammar and vocabulary too, it significantly effects pronunciation, an area many teachers are nervous about approaching. There are many sounds in English which aren't used in Russian or Ukrainian languages. In particular long vowel sounds (remember that you open your door with *keys* /ki:jz/ not a *kiss* /kis/), diphthongs (which means two vowel sounds together such as in bay, shape and brave) and other sounds such as those made with 'th'. However, this is just the start of the

‘fun’ with phonetics. Unlike many other European languages, English is not always phonetic (meaning the way English is written doesn’t always tell us how it should be said). Take this sentence as an example:

English may be a difficult language; it can be learnt **through tough thorough thought, though.** / /θru: tʌf 'θʌrə θɔ:t ðəʊ/

Here you can see how the letters ‘ough’ make five words with five different sounds. This is an extreme example, but similar examples are littered throughout the English language. The reason for this inconsistency can be found in the history of the development of the English language, the different languages that have influenced English and the effects of ‘*the great vowel shift*’ in the late 16th century (if you want to learn more about this I would recommend an article called *A Brief History of the English Language* by Stephanie Allen).

So how do you go about solving problems with pronunciation? The answer to this question depends on how you personally like to learn. A good place to start would be to learn phonetic script, which many of you may already have learnt at school. It’s a very useful tool to seeing how English words look phonetically. When keeping vocabulary lists and learning new words, write a transcription next to the word so you always have a record of the pronunciation. In addition to this start to spend some time learning how to produce English sounds accurately. For those who learn best through reading, there is a great book called *Lose your accent in 28 days* by Judy Ravin, which explains in detail the mechanics of pronouncing all English sounds. For audio and visual learners (those who learn best through listening or seeing) the internet is a great resource. Simply typing ‘English Phonics’ into YouTube produces thousands of results which allows you to hear the sounds and see the mechanics. Although this sounds like an incredible amount of extra work, more accurate pronunciation will help you to be understood more easily, which will in turn effect your confidence.

However, all of this work counts for nothing if you don’t practice what you have learnt. Practice makes perfect, as the old

saying goes. In Nikolayev though, this could be a problem. Having lived here for over two years now, there is one thing that I have noticed. There are very few foreigners here. Although I believe this is a great city, I think it is fair to say that it is not yet the number one tourist destination for native English speakers. Likewise, travelling to the United States or Great Britain is a luxury many people can't afford or don't have time for. One option is to visit an English club, run at many schools, often at the weekend with Ukrainian or sometimes native speakers. This being said there are also other ways to help you practice your English speaking on-line. Websites such as *Interpals.com* can put you in touch with millions of people all over the world, including many native speakers. Through mediums such as skype, you can have English conversation practice, with native speakers, from the comfort of your own home. However, this is not a comfortable option for lots of people who may be cautious of communicating with strangers. Learning your favourite songs in English, and then reciting them when you are in the shower, is also a fun and effective way to learn vocabulary, grammar forms and pronunciation. You should take care though, as songs often use lots of figurative expressions which are not used in natural conversation. Additionally, in order to make phrases fit into the rhythms of the song, some changes are made to the stress and pronunciation of some words (the best example of this is in the song *Hotel California*, which changes the stress in the word 'hotel'), poems and lines from films are also just as effective. Though no method is perfect, thanks to the internet and technology the chances to practice English with native speakers have greatly improved.

So to finish, there are many reasons why students may find it difficult to find the confidence to speak, it is not just limited to their knowledge of grammar and vocabulary. Pronunciation is a key area, which can sometimes be overlooked. Spending a little more time to improve this part of your study can greatly improve your confidence in speaking English. Having said this it is important to find a way to practice what you have learnt. Talking face to face with a native speaker is a great method if you have the opportunity, but don't forget that the internet provides you with many more opportunities to

communicate without leaving your home. Learning a second language will always be difficult, but I hope this article gives you some ideas of how to improve some areas and give you the confidence to get out there and learn more.

УДК 811.111

G. Spachmo

RESPONSIBILITY MANAGEMENT, MANAGEMENT AND POLITICS IN SCHOOL. WHAT NOBODY IS TELLING YOU ABOUT FINNISH SCHOOLS. FROM A NORWEGIAN PERSPECTIVE.

School Politicians and school leaders from many countries have in recent years been looking towards (and traveled to) Finland to understand why Finnish students score consistently well in the "World Championship for schools." (It's called PISA and is an international test for 15-year-old school students).

In January, I attended a conference organized by the Foundation "Rings in water", imaginatively enough called "Rings in water conference, 2015," and here I was so fortunate to hear more good speakers. Among other things the organizers had invited Ollie Mättä who works in the Finnish teacher education. (He works at the same time in a Finnish high school, so in Finland they have teacher educators working in schools while they also are training future teachers. Maybe that's one of the reasons that students score high on PISA).

I have previously visited a school in Finland and have heard Norwegian politicians and school leaders speak cordially about the Finnish school, so much of that Ollie Mättä told was not entirely new to me. However, I was increasingly puzzled over how Norwegian politicians (and probably also school administrators) select some aspects of the Finnish school that they emphasize as the explanation for Finnish pupils good performances, while there are other aspects of the Finnish school that is not being mentioned. (This applies to politicians in all parties). I do not think this is the same phenomenon

as the Indian parable of how an elephant looks. (You know, that's where blind people are describing the elephant in different ways based on what they know of the elephant's body; like a stick, like a snake, like a barrel, etc. The reason is of course that each person only knows a small part of the elephant). However, I think that Norwegian politicians and school leaders consciously choose what they want to draw at Finnish schools, so now I intend to do the same. Ollie Mättä pointed out that some conditions at Finnish schools have not been particularly important here at home.

The first Ollie pointed out that in Finnish there is no word for what is called «accountability». (Now you may say that we do not have a good word for it in Norwegian either, but we have tried to translate it with responsibility management etc.) The Finns have not even tried to translate this term, and Ollie thought it was because they were not doing this in Finland. Finnish school leaders cannot be held responsible for their students' results in the same way as school leaders in many Norwegian municipalities, including in the capital.

In Norway (and most other Western countries) it has been thought that as long as teachers and principals are held responsible for the results the pupils achieve, then the school will be better. I think one finds the same logic in many industries that deal with sales, such as car sales, copy machine sellers: The business (department, individual seller, etc.) is judged by some clear, simple and comparable numbers, and those with the highest numbers get the highest salary, better position, boasted in newspapers or something else beneficial as bonus, advancement or similar. In Norway, this logic is also introduced in schools, but in Finland, they are not doing this in schools.

Finnish school is based on professional accountability and trust. The municipalities have a great influence on the school's content and activities, and national authorities do not very much interfere with how teachers are doing their education. As I said, I have visited Finnish classrooms and although I did not understand what they said (since I understand Finnish as badly as I understand Russian), I perceived (and experienced) the teaching. Compared to Norwegian classrooms, Finnish teaching was traditional, teacher-

oriented and skilled (and definitely not something I was dreaming about) - but solid. But politicians (both local and national) are confident that the teachers are professional and there is no system of accountability in Finland. The Norwegian Minister of Educational Affairs, Torbjørn Røe Isaksen hasn't said much about this. Pasi Sahlberg, a highly recognized Finnish school researcher, describes this on his blog. He compares international and Finnish school management as follows:

International school management:	Finnish school
management:	
Focus on:	Focus on:
Standardization	Flexibility and variety
Basic skills	Abroad knowledge
perspective	
Responsibility with Consequences	Confidence through professionalism

Salberg also writes:

We don't use the term 'accountability' when we talk about what schools are expected to do in Finland. Instead, we expect that teachers and principals are responsible collectively for making all children successful in school. There is a big difference between social responsibility for all children's learning in school and holding each teacher accountable for their own pupils' achievement through data from standardized tests.

At the same conference, the Norwegian politician Trond Giske from the Labour Party, pointed out the same thing. He said:

The society's relationship with the school is somewhat like the football player's relationship with the club: everyone thinks they know better than the coach. In Norway, politicians and others are instructing teachers how to work, but they do not do the same to any other profession. When did you hear a politician tell the doctors how to operate? Research shows that there is no one teaching method that always works. Therefore, politicians must stop instructing the schools.

The point of this is not to discharge teachers and principals for the responsibility they have. We, who work in school, must constantly try to do our work better, so that students are constantly increasing their skills. But the way to achieve this is probably not making systems of accountability by model of US sales companies.

The second main point I would like to mention is what Ollie told, that Finland in 2001 made a different choice than the rest of the world. The Finns chose a supervisory scheme that also included art subjects and practical subjects in addition to reading, writing and arithmetic, therefore a supervisory system focusing on all aspects of a person. The countries that chose "hardcore" emphasis on reading, writing and arithmetic made a mistake, said Ollie. (Yes, he said so directly, no diplomatic courtesy there).

In Finnish schools, the student still gets a break from heavy theoretical subjects through doing practical subjects. And in these subjects, they get to develop other aspects of their intelligence and their personality. This is also something Norwegian students fortunately have – for the time. But we see that since the focus of the authorities is unilaterally based on what they call "central subjects" such as mother tongue, mathematics and English, the other subjects become increasingly narrow. Students get less hours of arts and crafts, music and religion plus social subjects, and I have heard rectors who have told parents that students do not get music lessons because they have to practice reading instead (as if not musical intelligence and reading are related).

Another of the main initiators of the "Ringss-in-Water Conference 2015", Professor Anne Bamford, warns strongly against reducing the practical and creative subjects of the school. She can invest this with research, and her reason was not that practical subjects are "breaks" from the "proper subjects". No, her point is that students get good at reading, writing and calculating when they also develop their creative pages and work with art subjects at school. If they cannot develop their creativity, they are not good at reading, writing and arithmetic. But I'll probably write this later.

Ollie also said that in Finland there are no standardized national tests or samples. They have no national tests and students do

not meet an exam before they finish high school (!). I think I will write more about that another time.

Have a nice weekend.

УДК 811.111

D. Strait

TEACHING CULTURAL DIVERSITY IN THE CLASSROOM

As a culturally responsive teacher, one of the major goals is to help all students become respectful of all the cultures and people that they will interact with once they leave the classroom. This can be daunting, given that the world at large is infinitely more complex and diverse than the small and confined environment that the student inhabits in his everyday life.

In typical educational and social settings, students tend to show classic belonging or not belonging to a group behavior. In general, most students are comfortable interacting with people, behaviors, and ideas that they are familiar with, and react with fear and apprehension when faced with the unfamiliar. A culturally responsive instruction can help the teacher show the students that differences in viewpoint and culture are to be cherished and appreciated, not judged and feared. A culturally responsive educator can overcome human nature's fear of the unknown and help students become more respectful of cultures with different ideas. For example, a teacher can provide students with evidence that people who do not look or act like them are still people just like them.

A teacher can emphasize this viewpoint by building a culture of learning from one another rather than a culture of passing judgment on differences in values and beliefs. There are a wide range of classroom activities that can help students recognize the essential humanity and value of different types of people. For example, provide students with an opportunity to share stories of their home life, such as family holiday practices, provides fellow students with a window into their peer's cultural traditions. The teacher can show the

students everyday photographs of people of different ethnicities, shapes, sizes, and dress. This gives students the opportunity to see people that look very different from themselves and their family engaging in the same types of activities that they and their family participate in. This can help humanize types of people that your students have never had an opportunity to meet.

Another opportunity to show diversity is to welcome guest speakers into the classroom that come from different backgrounds that have made a positive contribution to important fields will also help dispel any preconceived notions that students might possess about the relative competence and value of people from different cultures. Teaching students about multicultural role models demonstrates that people of all genders, ethnicities, and appearances can have a positive influence on the world and deserve to be respected and emulated. It is important to avoid teaching students about the same minority role models repeatedly such as sports figures. If students are taught about the contributions that people of various ethnicities, genders, and creeds have made to a variety of different artistic, scientific, and political fields, then they are more likely to respect and value diverse culture backgrounds.

A teacher can develop the right environment for culturally responsive learning. Use the wall spaces to display posters depicting cultural groups in a non-stereotypical fashion. Students can mark the countries from which their ancestors immigrated on a world map, and classroom signs may show communication in several languages.

These added touches might seem innocuous, but they go a long way in helping students absorb the rich diversity that surrounds them, both in the classroom and in the world outside the school walls. Such touches will help promote an environment in which students from diverse backgrounds feel more comfortable being themselves and will help insulate students from the cultural and ethnic stereotypes that pervade television and social media outlets.

A teacher can help students embrace their own culture and heritage. Another important goal of culturally responsive education is to teach students to respect and appreciate their own culture and heritage. Minority students will sometimes feel pressured to dispose

of their cultural norms, behaviors, and traditions to fit in with the prevalent social order. When this happens, it can create a significant disconnect between the culture of the student's school and community life and can interfere with the emotional growth and social development, of the student resulting in poor performance in social and academic domains.

Providing opportunities for students to investigate unique facets of their community is one effective way to help students gain a greater appreciation for their own culture. Having students interview family members about cultural practices and traditions or write about important learning experiences that the student has experienced in his home community are just two of the many ways that students can explore their heritage.

Using a culturally-centered instructional approach can help facilitate cultural pride among diverse students. Educators must consider the impact of multiculturalism in core curricula such as math, science, reading, and writing. Providing diverse students with examples of diverse contributors to these fields and using culture-specific subject matter when teaching core topics will help them perform better in these highly scrutinized and important domains. Placing ethnically diverse students in a situation that emphasizes the strong points of their culture's preferred means of learning may help provide them with a greater sense of self-efficacy and achievement.

Teachers must be inclusive with their lesson plans, they need to get to know their students. Teachers could ask students to keep a weekly journal at school. A thematic journal of drawings can give teachers insight into students' lives. Not only would this be free writing practice, but it may give teachers insight into the student's life outside school. A strong bond of trust may be formed if students realize their journal is something shared between them and their teacher. Through this, they can manage diversity in the classroom based on issues at hand.

The teacher must also provide an array of different learning tools. Social media sites can increase student collaboration and provide an avenue for students to easily contact one another regarding school projects, group assignments or for help on

homework assignments. Using social media in the classroom can encourage more participation. Students who do not participate regularly in class may feel they can express their thoughts through social media. Although this should not completely replace the class participation it can help build the students' confidence and encourage them to find their voice and be able to participate in class.

Classroom diversity promotes student growth and reflection. By talking and listening to people different from ourselves, we learn and enlarge our understanding. Diverse classrooms play an essential role in career preparation. Students are entering job markets with diminishing concern for community or national boundaries. Integrated classroom environments are important in helping students learn to collaborate and communicate with the different cultures and backgrounds found in the 21st century work environment.

УДК 378.147 + 372.881.111.1

Л.В. Айзікова

**THEORETICAL GROUNDING FOR FORMATION
OF STUDENTS' COMMUNICATIVE MOBILITY
IN CROSSCULTURAL INTERACTION BY MEANS
OF LITERATURE CIRCLES METHOD**

Публікація присвячена висвітленню теоретичних підходів до визначення потенціалу методу літературних кіл з формування комунікативної мобільності студентів в умовах кроскультурної взаємодії.

The publication deals with the analysis of the potential of literature circles method for the formation of communicative mobility of students in the process of crosscultural interaction.

The key component of foreign language communication competence is a communicative mobility – the ability to react quickly in any situation of everyday and professional crosscultural communication. Among the characteristics necessary to respond to the requirement of the modern society, there are foreign language

communication skills, the ability to interact in diverse groups, to apply new forms of interaction, as well as the ability to use a foreign language to gain new knowledge about the world in general and in professional fields. This involves expanding the range of possible situations of foreign language communication behavior.

Being in the constant search of methods and techniques to improve students' communication competence, teachers of foreign languages address to the best practices and approaches applied in L1 classes that have the potential to be adapted in the field of teaching EFL and ESL. The method of Literature Circles is gaining in popularity in English language classes as an effective way to increase motivation, to create authentic learning environment, to promote student engagement and collaborative learning, to develop critical thinking skills, etc. Its universal nature and obvious efficiency makes it a valuable tool for teaching English language in Ukraine at every educational level.

Being identified as a social activity, Literature Circles model bases on the theory of Vygotsky (1978) who suggested that modelling social environments in the class provide learners with an opportunity to apply higher levels of cognitive processing. A comparatively recent research conducted by Harvey Daniels links Literature Circles to the student achievements. The study is largely devoted to implementation of the method as part of L1 reading curriculum (Daniels, 2002). C.M.Martínez-Roldán and J.M.López-Robertson (1999) discuss Literature Circles as an effective tool for a bilingual classroom. The analysis of the researches (B. Burns (1998), M. Farinacci (1998), E.G. Brabham, S.K.Villaume (2000), Gilbert, L. (2000), C. Peralta-Nash and J.A. Dutch (2000), P. Whitin (2002) on the effectiveness of Literature Circles, provided by ERIC Digest (2002) reveals the following three basic elements of the method: diversity, self-choice, and student initiative, and identifies it as an efficient vehicle through which students learn to think critically, express their ideas in oral and written forms, better develop their communication experiences and learn to adapt to different communicative situations and environment. Thus, Literature Circles

have a rich potential to be implemented in EFL class at the university level as a tool to contribute to communicative mobility development.

Літэратура:

1. Daniels, H. (2002). *Literature Circles: Voice and Choice in Book Clubs and Reading Groups*. Stenhouse Publishers. Second Edition. Portland Maine.
2. Farinacci, M. (1998). *We have so much to talk about: Implementing literature circles as an action-research project*. The Ohio Reading Teacher, 32(2), 4-11.
3. Gilbert, L. (2000). *Getting started: Using literature circles in the classroom*. Primary Voices K-6, 9(1), 9-16.
4. Herber, H.L. (1978). *Teaching reading in content areas* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
5. Perea, L. (2003). Canby High School (CHS), *Formative Language Arts Reading Test for a Late Exit Bilingual Program*, Canby, Oregon.

УДК 811.111

O.B. Artyukhova
Zh.V. Ihnatenko

BASIC PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF DEVELOPING THE WORLDVIEW OF STUDENTS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES

In the article, the role of such psychological processes as imagination, attention, comprehension and memory during learning foreign languages at higher educational establishments, as well as the forming and development of the student's art outlook, are under the author's consideration

The artistic outlook of a citizen is considered as a generalized system of his artistic knowledge, values and principles, which determines the content and character of his/her personal self-realization in a professional sphere. The way of forming an integral

artistic outlook of students of economic higher educational institutions in the process of studying foreign languages, is the embodiment of their organizational and methodological supply of the principles of a cultural approach, aimed at the comprehensive development of the gnostic and logical components of professional culture.

We have identified the following criteria for the formation of the artistic worldview: gnostic (learning the system of generalized artistic knowledge), axiological (personal comprehension of the value-semantic content of art) and active (being able to use the principles and forms of artistic activity). Specification of their indicators at the level of knowledge, understanding, application, as well as analysis and its synthesis made it possible to diagnose the interaction of the components of the artistic outlook of students at all levels of their activity.

This allowed distinguishing two levels of formation of the artistic outlook of future specialists. Elemental-reproduction level is characterized by limited, disordered art thesaurus and formalization of artistic values of a student, which determines his/her ability to reproduce only the disparate elements of the conceptual-categorical content of art studies and the predominant indifference in artistic and pedagogical communication. Conceptually-productive level is marked by a sufficiently developed structured art-study thesaurus and a hierarchical system of artistic values, which manifests itself in the stable artistic and cognitive interests of the citizen.

Taking into account the specific working with students of non-humanitarian (including economic) specialties, we will consider the process of development of their artistic outlook during the classes from a foreign language.

First of all, it should be noted that fiction, having a cognitive significance, reproduces all the nuances in the history of the development of society, in relations between people, in the formation of consciousness, in the development of all living things on the planet, that acquaints the reader with everything that happens to the environment.

So, the reader, before reading the book, simply should get acquainted with the writer's biography, his philosophy, the conditions of his life, the peculiarities of the era in which he lived and worked.

Unfortunately, now, while studying foreign-language literature, almost no attention is paid to the writer's life and work path (only a title of a book is given and a author's name of the text which is studied is pronounced).

All attention is given to a book only as educational material. This is a big mistake because foreign literature with its aesthetic values and educational potential is no different from our native Ukrainian one. Without taking into account this aspect, we limit students and they are getting used to the fact that the texts in a foreign language are intended purely for translation.

We can judge human actions only by knowing him/her well and the conditions of his/her life. The same can be said about a book only in the case when we are aware of the peculiarities of the author's life. The absence or presence of an interest to the personality of the writer is not an age-old feature, but a result of learning.

Art begins with studying life, with the accumulation of knowledge. For the writer, it is extremely important to study the reality, the presence of emotional experience. He/she must see life, feel its pulse and react to everything that happens. The subject of artistic creativity is not simply seen with an indifferent eye, but observations and feelings encrusted in his/her heart. And this requires an interest in what is happening around. The true artist of the word is always a fighter, a defender of certain ideas and truth.

The world view of a writer, as a stream of flow of living blood, penetrates the whole organism of artistic work and reflects at all stages of the work of the artist: at the birth of the theme, the design and in the period of selection of the necessary material, and at the stage of creating the artistic form, and in the attitude of the author to the depicted phenomena, and in the nature of his/her aesthetic ideal.

Without world outlook, art would not be itself - a means of cognition of life and education of a person. So, creativity is an organic combination of talent and world perception, which manifest

itself most fully where artistic giftedness is favorable conditions for its expression, where the writer's convictions do not contradict the subjective meaning of life and give the opportunity to comprehensively reveal the wealth of his aesthetic essence.

The controversial question is what exactly influences the reader: the worldview of a writer or his/her book. Of course, the impression is made by the reader himself/herself but in a book, it reflects the worldview of the writer. It is depending on the artist's beliefs how he/she wants to educate the reader, where to draw his attention to, what to convince. After all, the formation a person's outlook largely depends on the nature of the read books. It is worth to note that the perception of the author, through the mediation of a literature of art, influences the birth of a person's worldview. Therefore, it is very important to determine which works are better to read at the lesson and in the process of preparing for it.

Література:

1. Дружинин Н.В., Когнитивные способности. Структура. Диагностика. Развитие. – СПб. : Питер, 2001.- 412 с.
2. Засєкіна Л.В., Структурно-функціональна організація інтелекту: Монографія. – Острог:Вид-во нац. ун-ту “Острозька академія”, 2005.-370 с.
3. Зонтова С.Є., Когнітивний підхід до навчання іншомовної лексики / С.Є. Зонтова // Проблеми сучасної педагогічної освіти: 36. наук, праць.- Ялта: РВВ КГУ,2005. Вип.8,ч.2.-С.89-93.
4. Солсо Р., Когнитивная психология /Р.Солсо.- Питер,2006.-588с.

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВИХ ЗВАНЬ, СТУПЕНІВ ТА ПОСАД

У статті описані особливості перекладу наукової термінології, зокрема переклад учених звань, ступенів та посад науково-педагогічних працівників відповідно до їх ужитку в світовій практиці.

Ключові слова: кандидат наук, доктор наук, доцент, професор, старший викладач, викладач, асистент, аспірант.

The article describes the peculiarities of scientific terminology translation, in particular the translation of academic degrees, academic status and positions of research-pedagogical staff according to their use in world practice.

Key words: Doctor of Philosophy (Ph. D.), Doctor, Associate Professor, Professor, Senior Lecturer, Lecturer, Assistant Lecturer, Postgraduate Student.

Повноцінна наукова співпраця залежить зокрема від того, наскільки чітким є уявлення про становище, що займає в науковому світі вчений та як він уміє пояснити засобами англійської мови свої наукові позиції. Науковий статус вченого до певної міри характеризується рядом формальних показників, серед яких ступінь, звання, займана посада тощо.

Використовуючи словосполучення типу *Candidate's Degree / Candidate of Sciences* або *Candidate of Economics/ Candidate of Economic Science (s)* слід мати на увазі, що вони, є дослівним перекладом з української мови й будуть зрозумілі тільки тим закордонним ученим, які знайомі з науковими реаліями нашої країни, що обмежує їх ужиток та вимагає додаткових пояснень.

В англomовних країнах слово *candidate* часто використовується в поєднаннях *Ph. D. doctoral candidate*, де воно вказує, що даний дослідник працює над відповідною дисертацією, але ступеня доктора філософії ще не отримав. Поєднання *doctoral candidate* може бути вдалим еквівалентом українському поняттю *здобувач*. Відповідно для позначення поняття *аспірант* поряд зі словосполученнями *graduate / postgraduate student* можна використовувати і поєднання *doctoral student* особливо, якщо врахувати, що воно точніше передає позицію аспіранта як дослідника, що працює над дисертацією, відповідної докторської дисертації в англomовних країнах.

Ступінь доктора філософії (*Doctor of Philosophy*, скор. *Ph.D.*) присуджується представникам різних наук, як природничих, так і гуманітарних. Використання слова *Philosophy* в даному випадку носить чисто традиційний характер і пояснюється тим, що спочатку воно мало більш загальне значення «наука взагалі». Прийнято вважати, що *ступінь доктора філософії (Ph. D.)* відповідає науковому *ступеню кандидата наук*, наприклад *Ph. D. in Economics* (кандидат економічних наук). Це дозволяє українському науковцю цієї кваліфікації представлятися доктором при спілкуванні на міжнародному рівні.

Використання словосполучень типу *Doctor of Science / Doctor of the Sciences / Doctor of Economics / Doctor of Economic science (s)* тощо для передачі ступеня *доктора наук* також може вимагати аналогічних роз'яснень, якщо ваш співрозмовник не орієнтується в українських наукових реаліях. Зазначені словосполучення не вимагають проведення спеціальних досліджень або написання дисертації і присуджуються за сукупністю заслуг відомим діячам науки. Отже, обов'язково потрібно пояснити, що ступінь доктора наук в нашій країні вимагає подання дисертації, а також, як правило, написання монографії. Доречним перекладом докторських ступенів, які присвоюються фахівцям певної кваліфікації в ряді областей, є наприклад: *Doctor of Economics*, скор. *E.D.* (Економіка). Відзначимо, що володіння професійним ступенем в англomовних

країнах фактично означає, що дана людина має кваліфікацію, що відповідає вимогам, що висуваються до фахівців цього плану відповідної професійної асоціацією.

Що стосується позиції *profesora* в вузах України, то вона позначається англійською мовою словом *Professor / Full Professor*. На сходинку нижче професора на ієрархічних посадових сходах у британських університетах стоять *Reader, Principal lecturer, Associate Professor*. Вищенаведені словосполучення можуть бути використані для наближеної передачі позиції *доцента* в вищих навчальних закладах нашої країни. Крім того, є деякі відмінності у перекладі слова «*доцент*». Як ми вже зазначили, *вчене звання «доцент»* має відповідник *Associate Professor*. *Посаду «доцент кафедри»* може обіймати фахівець *без вченого звання* і відповідає англійському *Assistant Professor*, претендент на посаду повинен мати вчений ступінь доктора філософії (*Ph.D.*) або, принаймні, *ABD (All But Dissertation)* – захист дисертації повинен відбутися в найближчі місяці.

Іноді для позначення відповідного звання англійською мовою в європейських неангломовних країнах вживається слово *docent*. Однак, звернемо увагу, що в деяких американських університетах цим словом називають викладачів молодшого рангу, які не є постійними членами педагогічного колективу.

Наступна категорія викладачів в британських університетах відома як *Lecturer*. У вищих навчальних закладах України аналогічну позицію обіймає *старший викладач*. Крім вищенаведених аналогів для позначення цієї посади можна вжити словосполучення *Senior Instructor*. Принаймні, ним іноді користуються автори з англомовних країн, коли вони пишуть про систему освіти в нашій країні. Зауважимо, що дослівний переклад англійською мовою українського словосполучення *старший викладач* як *senior teacher* може відповідно вимагати додаткових пояснень, тому що англійське слово *teacher* в основному використовується стосовно шкільних вчителів. Для позначення групи молодших викладачів в англомовних країнах використовуються такі словосполучення, як *Assistant Lecturer*

(брит.) і *Instructor* (амер.). У нашій країні приблизно таку ж позицію посідають *асистент* і *викладач*.

Література:

1. Електронний словник «Multitran». – Режим доступу: <https://www.multitran.ru>
2. Минакова Т.В. Английский язык для аспирантов и соискателей : учебное пособие / Т.В. Минакова. – Оренбург: ГОУ ОГУ, 2005. – 103 с.

УДК 378.147.091.3:811.111]:34-051

А. І. Демиденко

СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Пріоритетним завданням підготовки майбутнього кваліфікованого юриста є оволодіння ним комплексом компетенцій, що потрібні для комунікації на юридичні та загальні теми.

Майбутні правознавці обов'язково мають в курсі свого навчання такі дисципліни, як риторика та ораторське мистецтво рідною мовою. Проте, успішному спеціалісту в сучасних реаліях недостатньо володіти лише рідною мовою, важливо вміти спілкуватися як з колегами, так і з клієнтами, переконувати опонента, вміти правильно та коректно провести ділову бесіду іноземною мовою. Дослідження основних методів та засобів навчання майбутніх правознавців спілкуванню іноземною мовою і є предметом нашого дослідження. Однак, серед усього різноманіття сучасних методик викладання та передачі інформації цей процес є не лише складним, але й рутинним, що може призвести до втрати студентом мотивації до навчання. Тому актуальними є методи та технології, щоб дозволять реалізувати студентам власні оригінальні ідеї та проявити здібності, урізноманітнити процес вивчення іноземної мови,

підвищити інтерес студентів до активного спілкування іноземною мовою. Також важливим є поєднати процес навчання з майбутньою сферою діяльності правознавців та сформувані вміння сформувані свої думки та озвучити мотиви у спілкуванні.

Основною перевагою інтерактивного навчання є заглиблення у процес спілкування. Навчання з використанням інтерактивних засобів буде ефективним якщо воно:

- мотивоване та відповідає нагальним проблемам студентів;
- пов'язане з їхнім досвідом;
- надається можливість творчого самовираження у процесі комунікації.

Інтерактивні методи передбачають розвиток діалогічного та полілогічного спілкування, що веде до спільного розв'язання поставленої перед учасниками діалогу чи полілогу завдань. Ці методи дозволяють вирішувати складні проблеми на основі аналізу обставин, активно брати участь у дискусіях, спілкуватися зі своїми партнерами. Для цього на заняттях організовуються такі види роботи :

- індивідуальна (наприклад розповідь про майбутню професію);
- парна (створення та розігрування діалогів на задану тематику);
- в малих групах та загально групова разом із залученням викладача;
- дослідницькі проекти з презентаціями досліджень (обговорення нагальних питань, завдань стосовно тематики заняття);
- рольові ігри (розігрування моделі суду: обвинувачуваний-суддя-адвокат);
- метод кейсових ситуацій (розігрування стандартних і нестандартних ситуацій, пов'язаних з майбутньою

сферою діяльності студентів, пошук та обговорення шляхів вирішення проблеми);

– творчі завдання (наприклад завдання сформулювати досьє на уявного злочинця, обвинувачуваного);

– круглий стіл (обговорення проблем юридичного характеру в малих групах та всією групою).

Важливою у навчанні говорінню є також і атмосфера на заняттях, оскільки саме атмосфера вносить комфорт у спілкування, покращує емоціональне самопочуття комунікантів та ефективно впливає на розвиток комунікативної компетенції студентів.

УДК 378.147+376.68+371.322

А.В. Діордієва

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні є важливим кроком на шляху до здобуття українськими університетами міжнародного визнання. Необхідною складовою інтернаціоналізації освіти є активна участь українських вишів у програмах міжнародного обміну. Останніми роками кількість студентів в Україні постійно поповнюється студентами з близько 150 країн, які найчастіше обирають якісну медичну освіту в Україні.

Однак іноземні студенти стикаються з цілим набором труднощів і потребують відповідної психологічної та практичної підтримки. Не володіючи мовами регіону та не знаючи особливостей української культури, іноземні студенти ризикують опинитися в ізоляції. Теоретичним підґрунтям дослідження інтеграції таких студентів в український освітній континуум, можуть стати роботи з загальних питань соціальної адаптації Г. Балла, Л. Виготського, О. Леонтєва та ін. Таким чином, соціокультурна адаптація іноземних студентів вбачається

пріоритетним завданням сучасної педагогічної науки і обумовлює **актуальність теми дослідження**, а його **новизна** полягає у недостатній розробленості теми адаптації іноземних студентів в умовах українського університету у зв'язку з тим, що процеси інтернаціоналізації освіти – це досить нове явище для України.

Основною перешкодою на шляху до повноцінної інтеграції іноземних студентів в українське суспільство є недостатнє володіння українською та російською мовами, що стає на заваді успішній міжособистісній взаємодії між викладачами та іноземними студентами, та між іноземними студентами та українськими студентами. Така міжособистісна та групова міжкультурна взаємодія необхідна оскільки іноземним студентам слід постійно створювати міжособистісні стосунки з однокурсниками у ході навчального процесу, і від успішності таких контактів багато в чому залежить мотивація та позитивний настрій іноземних студентів, а відповідно й ефективність їхньої професійної підготовки загалом. Необхідною передумовою успішності міжкультурних контактів є передусім розвинений високий рівень соціального інтелекту іноземних студентів, а саме вміння адекватно розуміти ситуацію спілкування та стосунки з представниками іншої культури; здатність прогнозувати міжособистісні ситуації; здатність запам'ятовувати незвичні імена та обличчя, здатність до соціальної взаємодії та соціальної адаптивності тощо.

Іншими суттєвими перепонами повноцінній інтеграції іноземних студентів можуть бути труднощі, пов'язані за перебуванням у новому середовищі з принципово іншим кліматом, а також труднощі, пов'язані з пристосуванням до відмінностей у системах освіти; звиканням до інших вимог і принципів контролю знань.

Усі ці проблеми вимагають негайного розв'язання, оскільки від цього залежить ефективність навчальної підготовки іноземних студентів в українських університетах, комфорт їхнього перебування в нашій країні, а також міжнародна репутація та престиж української освіти загалом.

PROJECT PLANNING

Project planning and development process:

- Is based on long-range community goals.
- Defines problems in the community that stand between the community and its long-range goals.
- Establishes a project goal that, when accomplished, will reduce or eliminate the defined problem and move the community toward long-range goal accomplishment.
- Creates a project strategy built around specific, measurable, achievable, result-oriented and time-framed objectives.
- Designs an evaluation process and sustainability strategy for measuring project outcomes and continuing those outcomes after the end of project funding.

When designing a project, 90% of the work should go into project planning and development and only 10% in the writing of the application. This training is focused on how to do that 90%. This training is different than application development training, as it does not focus on how to write an application or apply for funding. Instead, it focuses on the steps that need to occur before you ever start writing an application.

It is recommend taking a project planning and development training first and then attending pre-application: application development training once you are ready to submit your project idea for funding consideration. The table below shows the differences between our Pre-Application:

Application Development and Project Planning and Development Trainings.

What you will learn in Project Planning and Development	What you will learn in Pre-Application: Application Development
---	---

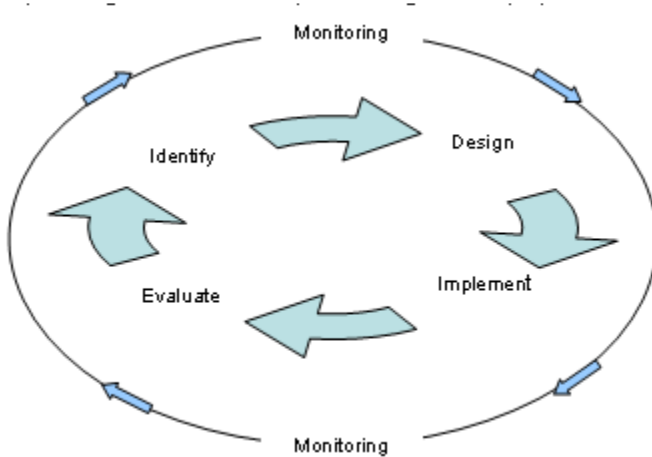
Methods to describe long-range community goals	Tips on writing an application in response to an Funding Opportunity Announcement
How to document community problems and assets	Guidance on how to apply through grants.gov
Community – based planning processes and tools	The process of reviewing applications for funding

Before starting the project development process, your community should engage in a project planning process. Project planning involves a series of steps that determine how to achieve a particular organizational goal or set of related goals. This goal can be identified in a strategic plan. Project plans can also be based on goals or action strategies developed through planning processes.

Planning is used to:

- Identify specific problems that stand in the way of goals.
- Understand the capacity of the object to implement a project.
- Describe measurable beneficial impacts to the object that result from the project’s implementation.
- Determine the level of resources or funding necessary to implement the project.

The process of planning and managing projects follows a logical, continuous cycle. Each phase of the project leads to the next.

The identify stage includes a community assessment process to determine the problems and identify assets in an object.

- The design phase includes the actual planning and design of a project.

- The implement stage refers to the implementation of the project, whether it is a single-year or multi-year implementation period.

- The evaluation of project results occurs at the end of a project and involves determining whether the project's goal and objectives were achieved. The evaluation stage then leads to the identification of additional or persisting problems, allowing the cycle to begin again.

- Project monitoring occurs throughout all stages allowing for small adjustments in the project's planning, design, and implementation in order to ensure the project's success.

Література:

1. Project Approach Online Store. – Access: <http://www.projectapproach.org/store/>

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Враховуючи той факт, що процеси європейської інтеграції дедалі сильніше впливають на таку важливу сферу життя суспільства як освіта і розуміючи ту важливу роль, яку відіграє знання іноземної мови у цьому процесі, потрібно провадити безперервну наскрізну підготовку студентів з іноземної мови протягом всього терміну навчання. У професійній діяльності, майбутній фахівець повинен активно співпрацювати із зарубіжними партнерами, представниками різних культур і рівнів професійної компетентності; мати уявлення про новітні науково-технічні досягнення в своїй виробничій сфері, використовуючи при цьому іншомовні джерела інформації. Загальновідомо, що володіння іноземною мовою не тільки розширює кругозір і загальний інтелектуальний рівень фахівця, але є інструментом, необхідним для вирішення певних професійних проблем, невід'ємним компонентом професійної компетентності майбутніх фахівців. Тому, питання мотивації професійної спрямованості завжди було і є актуальним.

Мотив – спонукальна причина дій, вчинків людини; це поняття, яке пояснює, чому людина робить те, що вона робить. Мотиви, цілі і стратегії важко відрізнити в контексті цільового навчання, тому що оптимальні форми мотивації до навчання і оптимальні стратегії для вдосконалення навчання є невід'ємні. В контексті практичного заняття з іноземної мови, поняття «мотивація студента» може використовуватися для пояснення рівня інтенсивності уваги та зусиль студента, витрачених на виконання різноманітних завдань. Отже, мотивацією для студента виступає бажання вчитися заради досягнення не тільки академічної мети, а й для професійного зросту.

Професійна спрямованість організації навчального процесу на уроках іноземної (англійської) мови сприяє підвищенню учбової активності не лише на цих заняттях, але й впливає на розвиток позитивного відношення до своєї майбутньої професії. То як же педагогу підвищити навчальну мотивацію студентів під час вивчення іноземної мови? Пропонуємо деякі з них:

- при навчанні необхідно враховувати запити, інтереси і прагнення студентів. Необхідна умова для формування мотивації до навчання та пізнавальної діяльності в студентів – можливість проявити в навчанні розумову самостійність та ініціативність. Чим активніші методи навчання, тим легше викликати інтерес до навчання. Основний засіб виховання стійкого інтересу – використання таких питань і завдань, вирішення яких вимагає від студентів активної пошукової діяльності.

- змінювати методи і прийоми навчання. На практичних заняттях застосовувати таких методів стимулювання студентів, як створення ситуації успіху через виконання завдань, посильних для всіх студентів.

- включення студентів у колективну діяльність через організацію роботи в групах, ігрові та змагальні форми.

- незвичайна форма подання навчального матеріалу.

- заохочення доступними методами до зростання впевненості в собі та у своїх силах у студентів, що буде сприяти посиленню внутрішньої мотивації.

- постійно та пильно слідкувати за досягненнями у навчанні та відзначати їх.

- не карати за невдачу, невдача сама по собі є покаранням. Страх і напруженість ускладнює процес навчання. Невдачі знижують мотивацію.

- намагатися, коли це можливо, інтегрувати знання, пов'язуючи теми свого предмету з іншими навчальними дисциплінами, збагачуючи знання, розширюючи кругозір студентів.

Отже, багато чинників впливають на спонуку конкретного студента до праці і навчання: інтерес до предмету, загальне бажання виконувати поставлені задачі, упевненість в собі і відчуття власної гідності, так само, як і терпіння і наполегливість. І, звичайно, не всі студенти мотивовані однаковими цінностями, потребами, бажаннями. Деякі будуть вмотивовані схваленням інших, інші – подоланням проблем. Викладач ВНЗ повинен розвивати у студентів відчуття впевненості та успішності, встановлювати важкі, але досяжні цілі, створювати атмосферу конкурентності.

УДК 378.025

А. В. Марковська

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ЧИТАННІ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПРЕСИ

Стаття присвячена проблемі підвищення пізнавальної активності здобувачів вищої освіти на заняттях з іноземної мови. Розглянуто питання прагматичного потенціалу фразеологізмів у засобах масової інформації та їх функцій впливу на читача.

Ключові слова: *пізнавальна активність здобувачів вищої освіти, фразеологізми, прагматичний потенціал, засоби масової інформації.*

The article is devoted to the problem of increasing students' cognitive activity at the classes of foreign language. The article deals with the question of pragmatic potentiality of phraseologisms in mass media, phraseological units in modern German language press are characterized with the purpose of studying their influence on the reader.

Key words: *students' cognitive activity, phraseologisms, pragmatic potentiality, mass media.*

Читання – це один із видів мовленнєвої діяльності, що має велике пізнавальне значення при вивченні іноземних мов на заняттях у вищих навчальних закладах України.

Шляхи вирішення проблеми підвищення пізнавальної активності здобувачів вищої освіти на заняттях з іноземної мови характеризуються високою когнітивністю, комунікативністю, активним залученням здобувачів вищої освіти до навчальної діяльності, прийняттям власної відповідальності за просування в навчанні.

Самостійне читання журналів та газет, перегляд телепередач, навчальних, документальних та художніх фільмів на іноземній мові сприятиме розширенню світогляду здобувачів вищої освіти.

Засоби масової інформації, особливо преса, мобілізують усі можливості, усі ресурси мови для впливу на розум і почуття читачів. Метою цієї статті є дослідження особливостей фразеологізмів німецької мови та їх впливу на адресата у засобах масової інформації на основі матеріалу періодичних та Інтернет-видань сучасної німецькомовної преси.

На відміну від інших стилів літературної мови, в газетно-публіцистичному переконання виступає як головна функція мови, крім того, адресованість газетного висловлення до незчисленної за кількістю й різномірної за складом аудиторії визначає принципи відбору мовних засобів. Так, сучасні вітчизняні лінгвісти (А. А. Сафонов [2], О. Є. Ткачук-Мірошниченко [3], А. А. Тютенко [4] та інші) наголошують, що мова сучасної преси покликана, насамперед, впливати на маси, тому повинна використовувати специфічні мовні засоби, щоб зацікавити читача. Завдяки своїй влучності та оригінальності фразеологізми німецької мови сприяють реалізації одного з центральних завдань преси – прагматичного впливу на читача. Обслуговуючи політико-ідеологічну сферу суспільного життя, стиль преси спрямований на те, щоб передусім ідеологічно та емоційно впливати на читача, формувати у нього суспільно-політичну свідомість. Дослідники (І. І. Брага [1] та інші) виділяють такі підстили публіцистичного стилю: газетно-

публіцистичний (мова преси, тобто газет та журналів), агітаційний (заклики, листівки, прокламації, особливо під час виборчих перегонів), офіційно політико-ідеологічний (постанови), масово-політичний (виступи на зборах політичного характеру) [1, с 21]. Однак чіткої межі між цими підстилями не існує (до речі, деяких назв таких уже в сучасній науці не зустрінеш). Отже, особливе місце серед них посідає преса. Слід зазначити, що зараз окремо виділяють його як стиль засобів масової комунікації (газети, журнали, радіо, телебачення). Мова преси покликана створювати громадську думку або виробляти певне ставлення суспільства до тих чи інших явищ і подій внутрішньополітичного та міжнародного життя.

Головною прагматичною метою мови засобів масової інформації є вплив на адресата, переконання у правдивості викладеної інформації. Саме головна мета визначає вибір експресивних засобів аргументації, функція яких полягає, насамперед, у впливі не стільки на раціональне, логічне, скільки на емоційне-образне мислення адресата з метою викликати у нього довіру. Поширенню публіцистичного мовлення сприяють засоби масової інформації, що тісно пов'язані з повсякденним життям суспільства й активно відображають усі характерні ознаки мовного процесу сучасності, багато в чому визначаючи напрямки його розвитку.

У мовному арсеналі є чимало методів, способів, засобів впливу на читача. Фразеологічні одиниці найпотужніший серед них. Фразеологізми сучасної німецькомовної преси є прагматично спрямованими мовними засобами, їх роль під час реалізації інтенцій автора – передати читачеві не тільки закладену в них інформацію, але й викликати у нього певну реакцію до зображеної дійсності. Особливість адресатності текстів преси полягає в тому, що автори повинні донести інформацію до якомога більшого кола читачів, особисто їх не знаючи. У виконанні цього завдання їм допомагають фразеологізми преси. Установлено, що засоби створення прагматичного впливу на читача складаються з наступних функцій фразеологізмів: зацікавлення читача; утримування

уваги читача; підкреслення важливої інформації, тобто «логічного наголосу»; завуальовування інформації; вираження авторської оцінки; здивування читача; створення образної та експресивної виразності; функція виклику емоцій; змішана функція. Наявність останньої (поєднання та взаємозв'язок декількох функцій впливу) у фразеологізмах сучасної німецькомовної преси підтверджує нашу думку, що інколи чітке розмежування прагматичних функцій фразеологізмів у контексті викликає труднощі.

Таким чином, створення образної, експресивної та емоційної виразності – це вплив на психічний стан, поведінку читача шляхом акцентування образності, експресивності. Особливо це стосується використання прислів'їв, крилатих виразів, цитат відомих особистостей, що можуть вживатися авторами.

Література:

1. Брага І. І. Фразеологічні одиниці як засіб створення публіцистичного образу (на матеріалі газетних текстів 90-х років) / І. І. Брага // Проблеми семантики слова. Речення та тексту : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, КДЛУ. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 20–30.

2. Сафонов А. А. Стилистика газетных заголовков / Сафонов А. А. – М. : Изд-во Московского университета, 1981. – С. 205–228.

3. Ткачук-Мірошніченко О. Є. Імплікація в рекламному дискурсі (на матеріалі англomовної комерційної реклами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 „Германські мови” / О. Є. Ткачук-Мірошніченко. – К. : Київськ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченко, 2001. – 17 с.

4. Тютенко А. А. Структура и функции аллюзии в прессе Германии, Австрии и Швейцарии : дисс. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Тютенко Артур Анатольевич. – Х. : Харьковский нац. университет им. В. Н. Каразина, 2000. – 205 с.

FUTURE LEADERS IN INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT

The world is changing and global issues make people reconsider their view on the process of learning, teaching and acquiring new soft skills. Importance of collaboration for students as future leaders is crucial. Students and teachers collaborate to build mutual beneficial relationship. It is a key element for teachers to accept challenges of the modern society and changing conditions to contribute to forming future experts with well-developed soft skills. Being active participants in the process of teaching and learning both parties contribute to the new mode of studying where flexibility meets the real world.

Key words: *innovative; education environment; learning; teaching; collaboration; synergy; future leaders.*

Нагальні питання глобалізації сучасного світу змушують дивитися на процес навчання з різних аспектів. Взаємодія викладача і студента є необхідною, для того щоб набути нових навичок особистого розвитку. Таке сприйняття навчального процесу є ключовим для тих, хто готовий змінювати свій підхід і будувати нові стосунки для більшої взаємодії. Таким чином, викладач набуває нового досвіду, необхідного для розвитку плідної співпраці. Адаптуючись до змінних обставин, викладач демонструє свою професійну адаптивну гнучкість і бажання вносити зміни для формування майбутніх фахівців, експертів, що роблять свій внесок для формування нового способу процесу навчання.

Ключові слова: *інноваційний; освітнє середовище; навчання; взаємодія; синергія; викладання; майбутні лідери.*

Teacher professional development has changed recently. The main issue of development is to be motivated enough to accept

challenges, changes and idea of synergy. There should be certain connection between teacher professional development and students' readiness to collaborate in order to form future leaders as a part of it in the modern society.

Synergy is one of the topics being discussed nowadays. There is a desire and necessity to develop not only hard, but also soft skills. Teacher-student collaboration and synergy will give both parties valuable insights how to progress from reading and see only superficial elements to a deeper understanding.

Students always hold a lot of ideas regarding the process of learning and what practical skills they need to acquire while studying. In this case, synergy is very helpful. It is about sharing, discussing and finding new ways to accept the information. Students often disagree with the teachers because they think they know the present world better. Teachers in this situation are leaders and facilitators.

Students are future leaders who should understand how the world works and what their own responsibility is about. They should be equipped to be the leaders of tomorrow. Teachers' task is to innovate their learning and teaching and adapt the academic community. Students come to universities to learn from, work with and also collaborate. Therefore, it is the most significant part to create a proper, comfortable environment in terms of global changes that the world never stops giving us. They need to feel they are competitive enough to make their own way in the world. They expect to learn the necessary skills. They are more productive when they feel that their work and study positively influence people and make a difference. Students learn best when they feel part of an academic community to which they can actively contribute.

Modern society has set certain conditions for present day professionals. Such abilities as to navigate across a wide range of disciplines and to critically evaluate, process and communicate meaning have become essential attributes for success. Increasingly, modern pedagogy in higher education is not simply the teachers' transmission of information. The most important element is to teach how to handle and interpret concepts, evidence and ideas, how to think and act as experts and, ultimately, how to produce original

insights and valuable knowledge for both their own benefit and of society.

As a result, higher education is entering a new and stimulating period. Teachers are becoming facilitators to develop and apply such soft skills as critical thinking, developing and expert mind set, and problem-solving. Teaching is becoming more and more interactive and this mode of collaboration is only for students' benefit. They gradually become to understand that they are equal participants in the process of discovery, innovation and learning through and from mistakes.

Modern pedagogy in higher education regards students as active participants. They feel like being the part of this community where everybody is engaged and interested in the result. If students feel part of a community that they can contribute towards, this leads to more effective learning.

Digital and online technology can fundamentally redefine the nature of the classroom. New standards of blended and online learning environments can stimulate, enhance, and intensify interactive learning and if applied well, enhance a sense of community and participation.

УДК 37.091.12: 378 (493.8)

Н. Г. Пономаренко

ЕКСПЕРТИЗА В ОСВІТІ ЛЮКСЕМБУРГУ

В статті розглядається експертиза в галузі освіти Люксембургу і встановлено, що експертиза є важливим засобом забезпечення якості освіти країни. З'ясовано, що експертиза загальної середньої та вищої освіти здійснюється на міжнародному, національному та регіональному рівнях, а також на рівні окремого освітнього закладу. Експертиза дошкільної освіти обмежується експертизою освітніх закладів. При експертизі освітніх закладів всіх рівнів використовують внутрішню та зовнішню форми експертизи, для яких розроблені

та запроваджені стандартизовані інструменти на національному рівні.

The article examines the expert assessment in education in Luxembourg and finds that expert assessment is an important means of ensuring the quality of education in the country. It has been determined that the expert assessment of general secondary and higher education is carried out at the international, national and regional levels, as well as at the level of a particular educational institution. The expert assessment of preschool education is limited to the assessment of educational institutions. Conducting the expert assessment of educational institutions of all levels, internal and external forms of expertise are used, for which standardized tools are developed and implemented at the national level.

Відвідування дошкільного закладу освіти у Великому Герцогстві Люксембург є обов'язковим, але дошкільна освіта країни перебуває на даний час на стадії трансформування і підходи щодо забезпечення та розвитку якості дошкільних закладів освіти обговорюються.

На відміну від Німеччини, Австрії, Швейцарії та Ліхтенштейну, у Великому герцогстві Люксембург питання запровадження освітніх стандартів знаходиться на стадії обговорення, при цьому йдеться про освітні стандарти з математики, німецької, французької мов та природознавства. Разом з тим, в країні на національному рівні регулярно проводяться тести, які складаються та аналізуються Люксембурзьким університетом у тісному співробітництві з Агенцією із забезпечення якості. Саме ці дві установи беруть участь в експертизі загальної середньої освіти в Люксембурзі, при цьому їхня діяльність спрямована на узгодження даних щодо освіти, з'ясування додаткових потреб зацікавлених в цих даних сторін та надання пропозицій щодо зворотнього зв'язку з освітніми закладами таким чином, щоб ці дані сприяли забезпеченню та розвитку якості освіти [1, с. 35].

Основними інструментами забезпечення та розвитку якості загальноосвітніх закладів Люксембургу є плани успішності, які з 2009 року є обов'язковими для початкової школи, та плани розвитку, які рекомендуються для середньої школи

Плани успішності початкової школи базуються на аналізі ситуації в школі, рекомендаціях інспектора та Агенції із забезпечення якості, а також пріоритетах, визначених міністерством освіти, дітей та молоді Люксембургу. При цьому аналіз ситуації в освітньому закладі повинен містити кількісні дані щодо контингенту учнів та якісну інформацію, яка висвітлює сильні та слабкі сторони освітнього закладу, а також такі аспекти, як фінансові ресурси, внутрішнє та зовнішнє співробітництво, позашкільні заходи, інфраструктура школи тощо. Для збору цих даних освітніми закладами використовуються, як правило, анкети, розроблені Агенцією із забезпечення якості.

Плани розвитку середньої школи ґрунтуються на звітах щодо діяльності закладу освіти, затверджених Агенцією із забезпечення якості для кожної школи. Звіт середньої школи містить всі доступні дані щодо успішності учнів і порівнюється з результатами тестування на національному рівні [4].

На основі планів успішності для початкової школи та планів розвитку для середньої школи освітні заклади визначають цілі та заходи, що сприяють забезпеченню та розвитку якості їхньої діяльності та успішності учнів [2].

За зразком Німеччини, Австрії, Швейцарії та Ліхтенштейну, Люксембург бере участь у міжнародних порівняльних дослідженнях успішності учнів (PISA, PEARLs, ELLI, OECD), результати яких використовуються для покращення якості загальної середньої освіти. Крім того, Агенція із забезпечення якості Люксембургу, як і усі німецькомовні країни, складає національний звіт про стан системи освіти в цілому.

Згідно Закону від 12.08.2003 року про створення університету Люксембургу [3], який є єдиним університетом в

країні, передбачено проведення внутрішньої та зовнішньої експертизи вищого навчального закладу, що орієнтовані на покращення його діяльності та охоплюють такі аспекти, як управління, навчання, дослідження та діяльність викладачів. Процедуру внутрішньої експертизи визначає ректорат університету. Зовнішня експертиза вищого навчального закладу здійснюється кожні чотири роки експертним комітетом, в склад якого входять експерти з міжнародних Агенцій із забезпечення якості та представників університетських асоціацій, і повинна відповідати Стандартам та основним принципам забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.

Література:

1. OECD Review on Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes Country Background Report: Luxembourg. Agency for the Development of Quality in Schools, 2011. – 60 P.
2. Eurydice Network. Quality Assurance in Early Childhood and School Education Luxembourg [Електронний ресурс] URL: https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Luxembourg:Quality_Assurance_in_Early_Childhood_and_School_Education (дата звернення: 19.05.17)
3. Loi du 12 août 2003 [Електронний ресурс] URL: <http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/memorial/2003/149> (дата звернення: 17.07.17)
4. Пономаренко Н. Г. Підготовка експертів з освіти в німецькомовних країнах Європейського Союзу : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Н. Г. Пономаренко. – Київ, 2017. – 327 с.

ІННОВАЦІЇ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

В статті надано короткий огляд і аналіз ряду інноваційних методів в галузі викладання іноземних мов для професійних цілей, спрямованих на підвищення мотивації студентів до вивчення іноземних мов.

The article gives a brief overview and analysis of some innovative methods in the field of teaching foreign languages for professional purposes aimed at increasing the motivation of students in studying foreign languages.

На сьогоднішній день все більш уваги приділяється вивченню іноземних мов, при цьому це стосується усіх сфер життя, де іноземна мова є ключем для розвитку міжнародних відносин, культурного обміну між представниками різних країн. Полікультурність та знання іноземних мов вважається необхідним для освіченої людини. Володіння іноземними мовами сприяє процесу розширення світогляду особистості студента, активізації культурного освоєння світу, розуміння інших соціумів та народів, що сприяє комунікації культур і професійному зростанню та вдосконаленню знань студентів.

У психолого-педагогічній літературі при розгляді процесу формування і розвитку професіоналізму використовуються два поняття: компетентність і компетенція. Компетентність і компетенція є взаємодоповнюючими і взаємообумовленими поняттями: компетентна людина, що не володіє компетенцією, не може в повній мірі і в соціально-значущих аспектах її реалізувати [1].

В системі професійної освіти в становленні навчальної мотивації найважливішу роль відіграють пізнавальні інтереси і

мотиви професійної діяльності. Розвинена професійна мотивація є найважливішим фактором формування мотивації навчальної діяльності у студентів. Оскільки іншомовна компетентність трактується в контексті професіоналізму, то доцільно розглядати питання формування мотиваційної основи розвитку компетентності в області іноземних мов з точки зору ролі професійної мотивації у формуванні мотивації навчання.

Домінуючий вплив на ставлення до навчальних дисциплін надають професійні мотиви. Вони займають провідне місце в структурі навчальної мотивації на всіх етапах навчання. Студенти, які мають яскраво виражені професійні мотиви навчальної діяльності, оцінюють важливість предметів і інтерес до них значно вище, ніж ті, хто не прагне стати хорошим фахівцем і придбати необхідні глибокі знання [2].

Майбутні фахівці повинні володіти комунікативною культурою, здатністю до співпраці, умінням вести діалог, проявляти гнучкість в спілкуванні, тобто бути комунікативно компетентними. Саме з впровадженням компетентнісного підходу в освітній процес пов'язана реалізація досить солідного переліку інноваційних форм і методів навчання.

Інноваційні технології в освіті засновані на застосуванні комп'ютеризованого навчання. У мережі можуть бути представлені навчально-методичні матеріали, призначені для самостійної роботи студентів. За допомогою мережі можна організувати спілкування і особисті консультації з викладачем, а також з'являється можливість взаємодії групи студентів між собою і з викладачем. Використовуючи інформаційні ресурси Інтернету, можна більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на занятті, а саме вдосконалювати навички та вміння всіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності.

Проектне навчання як спосіб розвитку творчості, пізнавальної активності, самостійності студентів пов'язане також з інформаційними технологіями. Цей метод формує у студентів комунікативні навички, культуру спілкування, вміння коротко і доступно формулювати думки, толерантно ставитися до думки співрозмовників, розвивати вміння здобувати інформацію з

різних джерел, обробляти її за допомогою комп'ютерних технологій, створювати мовне середовище, що сприяє виникненню природної потреби в спілкуванні іноземною мовою.

Поглибленню процесу навчання іноземної мови сприяє і кейс-метод, спрямований на вирішення певної проблеми, яка дається не в готовому вигляді, а формулюється викладачем, виходячи з умов реальної навчальної ситуації. Тут мають місце природні механізми людської мотивації – азарт, прагнення зацікавити співрозмовника тощо.

Проведення дебатів – це ще один сучасний метод у викладанні іноземної мови для професійних цілей. Ще на етапі підготовки до дебатів студентам доводиться мобілізувати всі свої знання і можливості з метою спілкування іноземною мовою. Під час проведення дебатів студенти мають можливість продемонструвати як мовну, так і професійну компетентність.

Викладаючи іноземну мову для професійних цілей, викладачі включають до самостійної роботи написання есе, анотування іншомовного тексту професійного змісту, складання активного словника, що вивчається, написання ділових листів, стажування за програмами академічної мобільності тощо.

Вивчення іноземної мови є складним і тривалим процесом, що вимагає особливих методів навчання. Використання вищезазначених компонентів навчання сприятиме підвищенню рівня володіння іноземних мов майбутніх фахівців. Сучасна освіта повинна відповідати запитам суспільства і часу. В умовах сучасного світу іноземна мова для професійних цілей поступово перетворюється в іноземну мову для реальних цілей, і це робить навчання іноземної мови за професійним спрямуванням перспективним напрямом розвитку методичної науки.

Література:

1. Метаева В. А. Рефлексия как метакомпетентность // Педагогика. 2006. № 3. С. 57-61.

2. Рудик П. А. Мотивы поведения деятельности / П.А. Рудик. – М., 1988. – 136 с.

3. Традиції та інновації в методиці навчання іноземних мов: [навч. посіб. для студ. і вчит.] / [за ред. М.К. Колкової]. – СПб. : КАРО, 2007. – 267 с.

УДК 378.015.3:81'243

М.А.Раковська

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У даній статті розглянута проблема мотивації навчання студентів, зокрема мотивації навчання іноземної мови. Розглядається внутрішня мотивація навчання як важливий елемент успішної навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Ключові слова: мотивація, студенти, навчання, іноземна мова.

In this article the problem of motivation of students' education, in particular motivation of teaching foreign language is considered. The internal motivation of studying as important element of students' successful educational-cognitive activity is described.

Key words: positive motivation, students, studying, foreign language.

Реформування української освіти ставить питання про відмову від авторитарного підходу до навчання на користь гуманістичного, що зумовлює розвиток і самовдосконалення студента-особистості у навчальному середовищі, зорієнтованому на створенні особливих умов для креативної діяльності за умов вільного обміну думками, організації «круглих столів», дебатів, форумів, дискусій та застосування інших інтерактивних методик, як: метод проєктів, метод про-фоліо, «кейс»-метод, рольові ігри та інші, які дозволяють покращити мотивацію навчання студентів. Нове бачення освіти студентів має на меті створення

мотиваційного середовища для студентів у процесі вивчення іноземних мов.

Мотивація професійної діяльності посідає провідне місце у підготовці майбутніх спеціалістів. Проблеми формування мотивації навчальної діяльності розглядалася у працях Л.І. Божович, О.М. Леонтьєва, С.Л. Рубінштейна, Є.П. Ільїна, П.М. Якобсона, Д.М. Узнадзе та інших провідних науковців, проте формування мотиваційної сфери у сучасних студентів до навчання іноземної мови є недостатньо вивченою та потребує спеціальних розвідок у психолого- педагогічному аспекті.

В останні роки у вузівській педагогіці приділяється особлива увага питанням мотивації навчальної діяльності студентів. Під впливом мотивації формується світоглядна позиція особистості, поведінкові реакції, внутрішній емоціональний стан. Мотивація, як аспект суб'єктивного світу студентів, визначається його власними мотивами й упередженнями. Викликати мотивацію можна тільки зацікавленим навчанням, де викладач і студенти є партнерами у спілкуванні та враховуються їхні вікові та психологічні особистості [1, с. 65]

У сучасних наукових дослідженнях розрізняють зовнішню й внутрішню мотивації навчання. Зовнішню мотивацію розглядають як причини навчально-пізнавальної діяльності студентів, викликані зовнішніми чинниками. Внутрішньо мотивовані студенти отримують задоволення від процесу пізнання, оволодіння знаннями й уміннями, охоче залучаються до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, виявляють інтерес до пошуку власного розуміння об'єктивних явищ.

Внутрішня мотивація розглядає такі поняття, як «мотив», «мотивація» та «функції», «види» й «особливості» мотивації навчання студентів. Прийнято вважати, що внутрішня мотивація є рушійною силою успішної навчально-пізнавальної діяльності. Необхідно організувати навчальну діяльність як процес пізнання студентів, виявляти ставлення до них як до компетентних осіб, сприяти їхньому самовизначенню у процесі навчання та

послаблювати тривожність студентів. Варто мати на увазі те, що різна участь у процесі навчання та відмінна поведінка зумовлені різними причинами, які називають мотивами поведінки, діяльності.[2, с.513]

Студенти внутрішньо мотивовані до участі в різних видах навчально-пізнавальної діяльності, якщо вони усвідомлюють і виявляють власну компетентність, тобто здатність виконувати успішно й з розумінням ці види діяльності. Іншими словами, відчуття власної компетентності й ефективності інтерпретують як самоефективність.[3, 74] За твердженням американського психолога М.Ксікзентміхалі [4] внутрішня вмотивованість виникає тільки в тих випадках, коли в діяльності особистості збалансовані «необхідно» і «можу», коли приведено в гармонію те, що повинно бути зроблено і те, що людина може зробити. Якщо в сприйнятті особистості ці два параметри діяльності-вимоги і здібності відповідають один одному, то створюються необхідні умови для того, щоб в діяльності виникла внутрішня мотивація.

Для підвищення навчальної мотивації студентів під час вивчення іноземної мови необхідно враховувати запити, інтереси і прагнення студентів. Необхідна умова для формування мотивації до навчання та пізнавальної діяльності в студентів – можливість проявити в навчанні розумову самостійність та ініціативність. Чим активніші методи навчання, тим легше викликати інтерес до навчання. Основний засіб виховання стійкого інтересу – використання таких питань і завдань, вирішення яких вимагає від студентів активної пошукової діяльності.

Формування позитивної мотивації, насамперед, внутрішньої мотивації навчання – вагоме завдання, на якому повинен зосереджувати увагу викладач. Він повинен задіювати мотиваційні ресурси студентів і поступово сприяти переходові негативних мотивів у позитивні, зовнішніх – у внутрішні. Сформувати в усіх почуття задоволення процесом пізнання, зокрема кожним етапом навчально-пізнавальної діяльності дуже складно, іноді практично неможливо, але виховувати в

особистості позитивне ставлення до процесу навчання як рівноправної взаємодіяльності викладача та студентів, спрямованої на вирішення важливих для них проблем, потреби в досягненні успіхів, віри у власні здібності педагог спроможний [5, с. 219-220].

Література:

1. Шишкова Г. Як збудити цікавість?// Іноземні мови в навчальних закладах. - №1. – 2004. – С. 65.11. Ormrod, Jeanne Ellis. Educational psychology: developing learners, Third edition, New Jersey, 2000/ - P.427-474, 493.
2. Маклаков А.Г. общая психология.- СПб.: Питер,2000. С. 513.
3. Маерс Д. Социальная психология / Пер.С англ.- СПб.: Питер,2000.- С.74.
4. Csirszentmihalyi M. The dynamics of intrinsic motivation: a study of adolescents. / Eds. C. Ames, R. Ames. Research on motivation in education. - N.Y.: Academic Press, 1989. - V. 3. - P. 45-71.
5. Кошманова Т.С. Формування мотивації навчання учнів // Педагогіка для громадського суспільства: навчальний посібник для студентів педагогічних спеціальностей / За ред. д-ра пед.наук Т.С.Кошманової.- Львів, 2005.- С. 219-220.

УДК 811.111

Ю.М. Рябова

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Реалії сьогодення вимагають нових підходів та використання інноваційних технологій у вивченні іноземної мови. Перш за все, це пов'язано із стрімким розвитком комп'ютерних технологій та мережі Інтернет. Сьогодні освіта та Інтернет тісно пов'язані. Інтернет ресурси використовують при

вивченні різних дисциплін у тому числі й у вивченні іноземної мови.

На думку Б. Гершунського, використання нових інформаційних технологій у викладанні іноземної мови обумовлено не тільки прагненням до новизни. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні іноземної мови дає змогу реалізувати особистісно-орієнтований підхід до особистості студента, що є основним концептуальним напрямком освіти сьогодення. Нові методи і форми викладання зорієнтовані на активну пізнавальну діяльність студента.

Інтернет технології та використання Інтернет ресурсів привели до вдосконалення системи навчання іноземним мовам. Змінюються методи і форми викладання, зміст діяльності викладача, аудиторна та самостійна робота студентів.

Використання Інтернет ресурсів дає багато можливостей для навчання та вивчення іноземної мови, а саме: забезпечує можливість реального спілкування мовою, що вивчається; дає доступ до автентичних матеріалів і величезної кількості навчальних ресурсів в текстовому, аудіо та відео форматах; доступ до новин економіки і політики; спеціальних періодичних видань; необхідної професійної літератури. Відбір навчального матеріалу викладач проводить самостійно і адаптує його конкретним навчальним завданням. Студенти можуть створювати мультимедійні презентації в процесі роботи над тематичними проектами, проводити різнопланову роботу з текстами за фахом для отримання інформації та брати участь в Інтернет конкурсах.

Використання Інтернет ресурсів у вивченні іноземної мови дає можливість студентам покращити їх граматичні та стилістичні навички письма, збільшити словниковий запас, написати успішне резюме, та підготуватися до іспиту.

Отже до переваг використання Інтернет ресурсів у вивченні іноземної мови можна віднести наступні: економія часу і простору; постійне оновлення матеріалів; можливість працювати одночасно з декількома джерелами; доступ до

періодичних видань; доступ до аудіо та відео матеріалів; необмежений доступ до інформації у будь який час.

УДК 811.112+81'42

О.О.Саламатіна

ДІАЛЕКТИЧНА ЄДНІСТЬ СТАНДАРТУ ТА ЕКСПРЕСІЇ В ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ТЕКСТІ ЯК ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена розгляду характерних ознак публіцистичного тексту на прикладі сучасної німецькомовної преси. Проводиться аналіз найважливіших чинників реалізації прагматичної функції публіцистичного тексту, які здійснюють вплив, що призводить до зміни соціальної діяльності адресата.

Ключові слова: інформативна функція, прагматична функція, стандарт, емотивність, експресивність.

The article deals with some characteristic features of the publicistic text (on example of the modern German-language press). The most important factors of realization of the pragmatic function in the publicistic text, carrying out the influence, which leads to changes in the social activity of the addressee, are analyzed.

Key words: informative function, pragmatic function, standard, emotionality, expressivity.

Дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців показали, що тексти сучасної німецькомовної преси виконують низку функцій, притаманних публіцистиці взагалі: інформативну, просвітницьку, популяризаторську, виховну, організаторську, аналітико-критичну, гедоністичну (розважальну) тощо. Однак основними його функціями, що вбирають у себе всі вище перелічені функції та найбільш безпосередньо виражаються у стилістиці мовлення, вчені

називають інформативну та прагматичну, або функцію впливу на масового адресата (здобувача вищої освіти) [1, с. 120].

Специфіка інформативної функції, що виконує публіцистичний текст, і яку можна визначити як денотативну, полягає у тому, що, по-перше, інформація у цій сфері суспільної діяльності адресується не вузькому колу спеціалістів, як, наприклад, у сфері науки, а широким масам, усім носіям мови; по-друге, тут необхідна швидкість передачі інформації, що не є необхідним, наприклад, в офіційно-діловому стилі [2, с. 116].

Інформативна функція тексту сучасної німецькомовної преси втілюється у тих особливостях публіцистичного стилю, що пов'язані з виявом інтелектуальності мовлення. Такими стильовими рисами вважаються: 1) підкреслена документально-фактологічна точність викладення; 2) стриманість, деяка офіційність або «нейтральність», що підкреслюють (на фоні експресивності жанру) значимість фактів, інформації; 3) певна узагальненість і понятійність викладення як підсумок аналітичності та фактографічності (нерідко разом із образною конкретністю вираження); 4) аргументованість викладеного [3, с. 82] тощо.

Особливий характер має і функція впливу, яку визначають як прагматичну: якщо у науковому стилі автор лише апелює до розуму адресата, аргументує будь-які положення за допомогою логічних доводів або точних розрахунків, то публіцист запевняє шляхом емоційного впливу на читача і тому в явній формі виражає своє ставлення до повідомлюваного. Дуже важливим є також те, що це ставлення не завжди є суто індивідуальним, – воно, зазвичай, є вираженням думки певної соціальної групи, що адресоване масам [4, с. 160]. Наприклад, назва інтерв'ю “*Nationalpark Eifel – Chance der Region*”/ «*Національний парк Айфель – шанс регіону*» (Live, 10/2006) повністю передає основну думку автора щодо доцільності відкриття у регіоні національного парку і приваблення туди туристів.

Отже, вимога здійснення впливу на масового читача створює таку специфічну особливість сучасного німецькомовного публіцистичного тексту, як його експресивний

характер, а вимога швидкості передачі інформації, причому суспільно важливої, – таку його рису, як нейтральність або стандарт.

Звісно, що стандарт зумовлює типовість організації тексту преси на різних рівнях (лексико-граматичному, стилістичному, структурному), а експресивність публіцистичних інтерв'ю називають важливим чинником реалізації їх прагматичної функції, оскільки експресивні риси є допоміжними у здійсненні комунікативних намірів та прагматичної настанови авторів тексту. Реалізація прагматичної мети авторів публіцистичних текстів спрощується за рахунок максимально вираженої прагматичної функції знаків усіх рівнів [5, с. 210].

Під експресивністю тексту преси розуміють усі застосовані мовні засоби, що дозволяють виразно уявити зміст цього тексту та ставлення до нього автора, аби посилити вплив на адресата [6, с. 179]. Дійсно, оскільки публіцистичний текст адресовано широкій аудиторії, автор стоїть перед необхідністю зацікавити читача не лише темою виступу, але і його мовною формою. З цим пов'язують різний ступінь експресивного забарвлення мовлення, що включає у себе доволі тонкі оцінні відтінки, які супроводжують мовлення, роблять його виразним. Експресія незмінно супроводжується ускладненнями та розширеннями змістової структури слова і речення [7, с. 12].

Узагальнюючий відносно функціональності та емоційності зміст терміну «експресія» Т.Г. Винокур вважає зручним, оскільки у висловлюванні ці дві ознаки найчастіше виявляються поєднаними одна з одною. На думку лінгвіста, злиття різних за виникненням експресивних елементів, що формують стилістичне значення, – це не уподібнення їх один одному, не втрата ними власних диференційних ознак, а вирівнювання їх функцій на комунікативній лінії узусу, коли і ті, й інші поєднуються для створення виразного ефекту висловлювання – його експресії [8, с. 57].

Отже, розуміючи експресію як виразність висловлювання, що створює злиття емотивних та функціонально-обмежених

властивостей стилістичних значень, у той самий час не можна обійти увагою факт, що різні шляхи її виникнення дозволяють говорити про різний характер відношення експресії до причин, завдяки яким вона виникла.

Безумовно, те, що газетна комунікація є однобічним каналом передачі інформації (а отже, виконує інформативну функцію), ніколи не викликало заперечень. Разом із цим питання про функцію впливу в мовознавстві довго не мало однозначного пояснення. Значний внесок у вирішення цієї проблеми зроблено В.Г. Костомаровим [9]. Він запропонував свій підхід, згідно з яким мова преси є діалектичною єдністю стандарту та експресії, оскільки *«в умовах газетної комунікації одна раціоналізація і тяжіння до стандарту не можуть забезпечити процес комунікації і неминуче урівноважуються в органічній єдності прагнення до експресії»* [9, с. 88].

Безперечним є той факт, що емоції – необхідна частина будь-якого пізнавального процесу, а отже, тексти сучасної німецькомовної преси також повинні бути однаково звернені й до розуму, й до почуттів. У цьому зв'язку концепція В.Г. Костомарова, що ґрунтується на визнанні найголовнішої ролі обох згаданих функцій публіцистичного тексту, видається доречною. Прагматична функція, будучи рівноправною стосовно функції інформування, займає значне місце у мас-медійній комунікації. Одним із основних інструментів її реалізації є експресивність. Інакше кажучи, між експресією та впливом встановлюються відношення включення.

Література:

1. Fleischer W. *Stilistik der Deutschen Gegenwartssprache* / Fleischer W., Michel G., Starke G. – Frankfurt am Main; Berlin; Bern : Peter Lang, 1996. – 341 S.
2. Seidler H. *Allgemeine Stilistik* / Seidler H. – Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2003. – 359 S.

3. Девкин В. Д. Диалог : немецкая разговорная речь в сопоставлении с русской / Девкин В. Д. – М. : Высшая школа, 2001. – 159 с.

4. Крылова О. А. Лингвистическая стилистика / Крылова О. А. – М. : Высшая школа, 2006. – 319 с.

5. Чабаненко В. А. Стилистика експресивних засобів української мови / Чабаненко В. А. – Запоріжжя : ЗДУ, 2002. – 351 с.

6. Маслова В. А. Параметры экспрессивности текста / В. А. Маслова // Человеческий фактор в языке : Языковые механизмы экспрессивности. – Мн. : ТетраСистемс, 1991. – С. 179–204.

7. Солганик Г. Я. Выразительные ресурсы лексики публицистики / Г. Я. Солганик // Поэтика публицистики. – М., 1990. – С.10–20.

8. Винокур Т. Г. Закономерности стилистического использования языковых единиц / Винокур Т. Г. – М. : Наука, 1980. – 237 с.

9. Костомаров В. Г. Русский язык на газетной полосе. Некоторые особенности языка современной публицистики / Костомаров В. Г. – М. : МГУ, 1971. – 267 с.

УДК: 811.111

А.А.Смирнова

HISTORY OF THE APPEARANCE OF MONEY

У цій статті автор розповідає про історію виникнення грошей, типи теорій походження грошей. Також приділяється увага цінності грошей у сучасному світі та в житті людини.

Ключові слова: гроші, монета, банкнота, концепція грошового походження, раціоналістична концепція, еволюційна концепція.

In this article the author talks about the history of the emergence of money, types of theories of the origin of money. Also

attention is paid to the value of money in the modern world and in human life.

Key words: *money, coin, banknote, concept of money origin, rationalistic concept, evolutionary concept.*

Money is an integral part of any country's financial system. It's used by people and businesses to pay for certain services or goods. It doesn't matter what we call them - dollars, rubles, pounds, francs or else. They all serve as means of payment or unit of account. Perhaps, it's the greatest invention that human mind could ever come up with. Money is a means of circulation that functions as a unit of account and a means of saving [1].

Money is the most disputable thing of all times. It appeared thousands years ago at the initial stage of civilization. People started to produce more bread, milk, wool, and other valuables than they could consume. So they started to exchange some surplus with their neighbors. Later money was invented to simplify the "barter relations".

There are numerous myths about the origins of money. The concept of money is often confused with coinage. Coins are a money sign made of metal, a relatively modern form of money [2]. Their first appearance was probably in Asia in the 7th century BC. And whether these coins were used as money in the modern sense has also been questioned.

With any reasonable definition the first use of money is as old as human civilization. The early Persians deposited their grain in state or church granaries. The receipts of deposit were then used as methods of payment in the economies. Thus, banks were invented before coins. Ancient Egypt had a similar system, but instead of receipts they used orders of withdrawal – thus making their system very close to that of modern checks. In fact, during Alexander the Great's period, the granaries were linked together, making checks in the 3rd century BC more convenient than British checks in the 1980s.

However, money is older than written history. Recent anthropological and linguistic research indicates that not only is money very old, but it's origin has little to do with trading, thus

contradicting another common myth. Rather, money was first used in a social setting. Probably at first as a method of punishment.

Early Stone Age man began the use of precious metals as money. Until the invention of coins, metals were weighed to determine their value. Counting is of course more practical, the first standardized ingots appeared around 2200 BC. Other commonplace objects were subsequently used in the abstract sense, for example miniature axes, nails, swords, etc.

Full standardization arrived with coins, approximately 700 BC. The first printed money appeared in China, around 800 AD. Of course, they were less durable than metal, but the convenience and speed of their production made it easy to replace the worn-out bills. After all, it was clear that paper bills are easier to handle than coins. Of course, there was a practice of issuing coins with low content of precious metals, but it wasn't as widespread. It's important to mention that people soon understood that money should be permanent, i.e. they should not deteriorate during storage and during their transition. The first severe inflation was in the 11th century AD. The Mongols adapted the bank note system in the 13th century, which Marco Polo wrote about. The Mongol bank notes were "legal tender", i.e. it was a capital offense to refuse them as payment. By the late 1400s, centuries of inflation eliminated printed bank notes in China. They were reinvented in Europe in the 17th century. Nowadays, banknotes are a paper money emitted by the bank [3].

It's worth mentioning that economic literature considers two concepts of money origin: *rationalistic* and *evolutionary*. The first one explains the origin of money as a result of agreement between people. The second one proves that money didn't appear simultaneously by some kind of agreement, but as a result of a long process of exchange relations' development. The most consistent supporter of the evolutionary concept was the well-known economist and sociologist Karl Marx.

Everybody uses money in our modern world. We all need money, we think about it and work for it. It is difficult to imagine today's life without banknotes and coins, credit cards and cash. Modern technologies have influenced the way of payment: and

plastic cards are becoming more and more popular today and they can be accepted even abroad. It's really convenient and safe for travelers because you don't have to carry the money in your wallet or exchange the currency in order to make purchases in foreign countries.

It is a well-known fact that everything in life has its own price. And money is a reward for our work that allows us to enjoy good things in life.

Література:

1. Бизнес. Толковый словарь.— М.: ИНФРА-М, М.И. Осадчая, 1998.
2. *Большой юридический словарь.* — М.: Инфра-М. А. Я. Сухарев, В. Е. Крутских, А.Я. Сухарева. 2003.
3. Экономика. Толковый словарь.— М.: ИНФРА-М, М.И. Осадчая, 2000.

УДК 811.111

Т.І. Степаненко

HOW & WHY WE LEARN PROFESSIONAL ENGLISH?

Learning English is important and people all over the world decide to study it as a second language. Many countries include English as a second language and start learning it from the young age. However, **do you know why** learning English is so important?

- English is the most commonly spoken language in the world. One out of five people can speak or at least understand English!

- English is the language of science, of aviation, computers, diplomacy, and tourism. Knowing English increases your chances of getting a good job in a multinational company within your home country or of finding work abroad.

- English is the official language of 53 countries. That is a lot of people to meet and speak to.
- English is spoken as a first language by around 400 million people around the world.
- English is the language of the media industry. If you speak English, you won't need to rely on translations and subtitles anymore to enjoy your favourite books, songs, films and TV shows.
- English is also the language of the Internet. Many websites are written in English – you will be able to understand them and to take part in forums and discussions.

Many people struggle with writing in English and it can seem like a real challenge to improve. When we speak, we don't have to worry about spelling, punctuation and capitalization, or neatness or legibility. But when we write, these things become very important. When we speak, we can correct ourselves immediately if our listener doesn't understand. But when we write, our writing must stand alone and explain itself without us. Here are some simple steps that you can take to improve your written English and impress people with your writing skills.

Expand your vocabulary because to express yourself clearly, you need a good active vocabulary. That's not just being able to recognise lots of words – it means actually being able to use them correctly. Do this by learning new words with example sentences, not just word lists.

Master English spelling. You must know how to spell those words correctly. Incorrect spelling changes the meaning of your sentence. For example: 'bare' and 'bear' sound the same but 'bare' means naked and 'bear' is a large animal. Additionally, incorrect spelling makes it difficult for the reader to understand what you've written.

Read regularly because people often say that we learn to write best by reading. Reading in English is useful in many ways. It is a great way to get an idea of the different styles of writing and see how to use words appropriately.

Improve your grammar. Grammar is very important because it improves the quality of your writing. Always use the appropriate

tense and remember to use punctuation. Punctuation is a great way to make your writing clear and fluent.

УДК: 811.111

Т.В. Шляхова

HOW GLOBALIZATION AFFECTS DEVELOPED COUNTRIES

This paper deals with globalization. In this paper author discusses about Affects Globalization of Developed Countries. The goal of this paper is information for society.

Key words: globalization , country, world, business, industries, product.

У статті йдеться мова про глобалізацію. Автор розглядає як впливає глобалізація на розвиток країн. Метою даної статті є інформування суспільства.

Ключові слова: глобалізація, країна, світ, бізнес, промисловість, продукт.

The phenomenon of globalization began in a primitive form when humans first settled into different areas of the world; however, it has shown a rather steady and rapid progress in recent times and has become an international dynamic which, due to technological advancements, has increased in speed and scale, so that countries in all five continents have been affected and engaged.

Globalization is defined as a process that, based on international strategies, aims to expand business operations on a worldwide level, and was precipitated by the facilitation of global communications due to technological advancements, and socioeconomic, political and environmental developments.

The goal of globalization is to provide organizations a superior competitive position with lower operating costs, to gain greater numbers of products, services and consumers. This approach to competition is gained via diversification of resources, the creation

and development of new investment opportunities by opening up additional markets, and accessing new raw materials and resources. Diversification of resources is a business strategy that increases the variety of business products and services within various organizations. Diversification strengthens institutions by lowering organizational risk factors, spreading interests in different areas, taking advantage of market opportunities, and acquiring companies both horizontal and vertical in nature.

Industrialized or developed nations are specific countries with a high level of economic development and meet certain socioeconomic criteria based on economic theory, such as gross domestic product (GDP), industrialization and human development index (HDI) as defined by the International Monetary Fund (IMF), the United Nations (UN) and the World Trade Organization (WTO). Using these definitions, some industrialized countries in 2016 are: United Kingdom, Belgium, Denmark, Finland, France, Germany, Japan, Luxembourg, Norway, Sweden, Switzerland and the United States.

Globalization compels businesses to adapt to different strategies based on new ideological trends that try to balance rights and interests of both the individual and the community as a whole. This change enables businesses to compete worldwide and also signifies a dramatic change for business leaders, labor and management by legitimately accepting the participation of workers and government in developing and implementing company policies and strategies. Risk reduction via diversification can be accomplished through company involvement with international financial institutions and partnering with both local and multinational businesses.

Globalization brings reorganization at the international, national and sub-national levels. Specifically, it brings the reorganization of production, international trade and the integration of financial markets. This affects capitalist economic and social relations, via multilateralism and microeconomic phenomena, such as business competitiveness, at the global level. The transformation of production systems affects the class structure, the labor process, the

application of technology and the structure and organization of capital. Globalization is now seen as marginalizing the less educated and low-skilled workers. Business expansion will no longer automatically imply increased employment. Additionally, it can cause high remuneration of capital, due to its higher mobility compared to labor.

The phenomenon seems to be driven by three major forces: globalization of all product and financial markets, technology and deregulation. Globalization of product and financial markets refers to an increased economic integration in specialization and economies of scale, which will result in greater trade in financial services through both capital flows and cross-border entry activity. The technology factor, specifically telecommunication and information availability, has facilitated remote delivery and provided new access and distribution channels, while revamping industrial structures for financial services by allowing entry of non-bank entities, such as telecoms and utilities.

Deregulation pertains to the liberalization of capital account and financial services in products, markets and geographic locations. It integrates banks by offering a broad array of services, allows entry of new providers, and increases multinational presence in many markets and more cross-border activities.

In a global economy, power is the ability of a company to command both tangible and intangible assets that create customer loyalty, regardless of location. Independent of size or geographic location, a company can meet global standards and tap into global networks, thrive and act as a world class thinker, maker and trader, by using its greatest assets: its concepts, competence and connections.

Література:

1. Голодін В. Глобалізація як головний чинник впливу : навч. посіб. / В. Голодін, О. Медін. – К. : Економсвіт, 2012. –36 с.
2. Ленов О. Соціальна міра глобалізації : навч.посіб. / О. Ленов, Б. Дмитренко. – О : Акродив, 2015. – 58 с.

3. Корінь А. Г. Глобалізація та її особливості / А. Г. Корінь. – К. : АКТ, 2012. – 12 – 18 с.
4. Буря В. І. Глобалізація як феномен / В. І. Бурковський. – Львів КОЛОС, 2011. – 38 – 40 с.

УДК 378.141.4:004.9

В.В. Шмідт

СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПОСІБНИКА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ»

Важливим кроком на шляху до оновлення методів і інструментів навчання є розробка та створення електронних посібників з дисциплін, але звідси випливає проблема ознайомлення викладачів з алгоритмом створення електронних посібників, підготовки до процесу їх розробки та підтримки цього процесу. Практика показує, що вирішення даної проблеми знаходиться на початковій стадії.

Різноманітні аспекти проблеми електронних підручників і посібників, їх створення та впровадження в освітній процес розроблялися такими спеціалістами: питання теорії і практики створення електронних підручників (Е. Гасвська, Л. Гризун, М. Жалдак, Л. Зайнутдінова, П. Залманов, В. Лапінський, В. Мадзігон, Н. Макоєд, А. Ульман, М. Шерман), створення відеолекцій для електронного підручника (В. Серов), інструментальні системи для створення електронних практикумів (В. Кручинін, С. Ямпольський) та інші.

Пізнавальні процеси студентів безпосередньо впливають на засвоєння освітнього матеріалу, тому розробляючи електронні посібники, викладач має враховувати психологічні закономірності сприйняття, пам'яті, мислення, уваги, а також вікові особливості студентів. Вплив на сприйняття матеріалу реалізується через форму представлення матеріалу в електронному посібнику; використання мультимедіа, аудіо- і відеокomпонентів, які підвищують наочність представлення

матеріалу, а також дають можливість використовувати його студентам зі спеціальними потребами.

Надалі постає проблема розробки та впровадження електронних посібників, які містять основні методичні, наукові, та інформаційно-довідкові матеріали з акцентом на професійний напрямок, оскільки професійна освіта базується на широкому спектрі практичних занять. Такий електронний підручник дає можливість більш повно розкривати питання, оскільки в звичайних підручниках та навчальних посібниках подається не повна інформація, а ілюстративний ряд не повною мірою підтримує вербальний ряд. Використання електронних посібників дає можливість студентам отримувати інформацію в необхідному обсязі. Дисципліни професійного напрямку мають свою специфіку: кожна тема, теоретичний чи практичний елемент матеріалу повинен мати прямий зв'язок із практичним застосуванням отриманих знань. Студент повинен чітко бачити, де застосовується на практиці у професійній сфері те, що він вивчає. Особливо актуальним це питання є для майбутніх фахівців спеціальностей комп'ютерного напрямку. Для реалізації такої ідеї у навчанні студентів спеціальності «Комп'ютерна інженерія» доцільно використовувати у електронному підручнику відеоматеріали, відео майстер-класи та воркшопи, також можуть бути застосовані посилання на адреси сайтів Internet професійної направленості, міжнародні електронні посібники, тематика яких збігається з тематикою, що вивчається. Це дозволить студенту заглибитися у вивчення важливих фахових питань, таким чином сам студент визначає більш значущі для нього проблеми та завдання і має змогу вивчати їх детальніше.

Аналізуючи сучасний стан проблеми підготовки викладачів, можна зробити висновок: активну участь у процесі розробки та створення електронних посібників повинні взяти на себе самі викладачі, які забезпечують підготовку висококваліфікованих кадрів, однак для цього їх слід ґрунтовно підготувати як з технічного, так і з інформаційного боку. Необхідно проводити заходи щодо поліпшення підготовки

студентів та підвищення кваліфікації викладачів, особливо міжпредметні та міжфакультетні заходи.

Наукове видання

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Загальні аспекти інноваційного розвитку освітньої галузі в
контексті міжнародного співробітництва України. General
Aspects of Innovation Development of Education in the Context
of International Cooperation of Ukraine»**

м. Миколаїв,
19 – 20 квітня 2018 р.

Технічний редактор: А.Ю. Ракова

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 12,5
Тираж 100 пр. Зам. №__

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.